

Amerika siulo Pabaltijo federacija

PER REGIONINES FEDE RACIJAS I EUROPOS JUNG TINES VALSTYBES.

Iš Laisvosios Europos komiteto

Rugpjūčio 3 d. Laisvosios Europos Komiteto pirmininkas Mr. Jackson, New Yorke, buvo pasikvietęs LEK Pataria mąją Lietuvių Grupę pilnoje sudėty pasiskelbti ir susipažinti. Tai buvo oficialus Patariamios Lietuvių grupės, drauge su kitų tautų — Estų ir Latvių oficialus priėmimas birželio mėn. pradžioje, p. Jackson nedalyvavo, nes buvo Europoje.

Pasisveikinęs su visais lietuvių grupės nariais — pp. Sidzikausku, Trimaku, Bieliniu, Audėnu, Nemicku, Tolišiu, Vainausku ir Vaitekūnu, — p. Prezidentas apgailestavo, kad šioji lietuvių grupė kiek pavėluotai buvo suorganizuota. Už tai dabar teks pasivyti tai, kas buvo prarasta.

Lietuvių grupės pirm. p. Sidzikauskas padėkojo p. Jacksonui už jo pastangas organizuojant lietuvių grupę, kad per ją lietuvių visuomenė, artimai bendradarbiaudama su Amerikos visuomene, sustiprintų bendrą frontą ir prieš Lietuvos okupantą ir iš viso prieš bolševizmą, grąšinantį visam laisvajam pasauliui.

P. Jackson buvo labai patenkintas, kad visos pabaltiečių grupės artimai ir nuosirdžiai bendradarbiauja tarp savęs ir lygiai su pačiu komitetu.

Jis pasidomėjo apie lietuvių santykius su lenkais. Jam buvo atvaizduota esamoji santykių padėtis: kad lietuviai, turėdami tuos pačius uždavinius kaip ir lenkai, — išvaduoti savo kraštus iš bolševikų vergijos, tęsti prieš tai bendrą kovą, — randa daug ir bendrų kalbų, kaip įvairiose tarptautinėse organizacijose, taip lygiai ir tiešioginiuose santykiuose.

Saltasis karas tebevyksta

Saltasis karas tebesitęsia. Amerika išdildino Rusijai nervus su draugingumo rezoliucijomis, o Rusija dilgina Amerikai nervus su derybų pasiūlymais. Bet jeigu Amerikos draugingume, būtent Rusijos tautoms, ne režimui, yra tiesos, tai Rusijos derybų pasiūlyme yra tikta propaganda. Nes kagi reikėtų penkių (penktas, žinoma, komunistinė Kinija) derybos, jeigu niekaip negalėjo susitarti 4? Todėl, Rusijos „prezidentas“ Švernikas, siūlydamas derybas, labai gerai žinojo, kad jis tikta tyčiojasi.

Kiek rimčiau yra su Koresijos derybomis,

bet ir tai, atrodo tiek tikta rimtumo, kad sovietai fronte nori sutelkti naujas jėgas ir iš jų paruošti stiprų smūgį JTO jėgoms. Leidžiant laikraštį, dar nebuvo aišku, ar priešas sutiks su JTO karo vado Ridgway reikalavimu demilitarizuoti Kaesongą, kurin „nejučiomis ir per apsirikimą“ komunistai sutraukė karių... Ido mu, kad Peipingas jau tiek su mažino išdidžias savo ambicijas, kad paprašė derybų. Spėjama, kad tai gali būti „aziatiškas“ manevras.

Dėl Šverniko pasiūlyto 5 pakto

Amerika atsakė, kad yra JTO paktas, kuris reikia tikta vykdyti ir nebus jokių karų ir jo-

Persimetus kalbai iš viso apie Europos valstybes, p. Jacksonas norėtų sveikinti, jei Pabaltijo valstybės parodytų iniciatyvos didesniai tarpusaviam apsiungimui, o palaipsniui prie jų galėtų būti federacijos ar kitais saitais apjungtos Lenkija, Čekija, Slovakija ir tt. Balkanų valstybės irgi

galėtų tarp svaęs apsiungti. Kitos valstybės, kaip pav., jau turį branduolį Belgija, Olandija, Luxenburgas, vėl sudarytų vienetą, o vėliau tokie regioniniai junginiai galėtų sudaryti tokios ar kitokios formos Europos Jungtines valstybes.

Ponas Jacksonas, dar buvo

KRITIŠKOS DIENOS VLIKE

ORO PAŠTU IŠ TREMTIES VOKIETIJOJE.

Labai konspiruotai buvo pradėtos Vliko derybos su Diplomatinijos šefu, bet, kai nervina masi, konspiracija neišlaikoma. Esu patyręs, kad darą Vliko politiką žmonės, ne savomis pavardėmis yra paleidę į Ameriką „paruošiamųjų“ straipsnių, — todėl ir man bus leista kiek painformuoti „NL“ skaitytojus dėl to reikalo, kuris tęsiasi jau kelis metus, yra gavęs ne vieną jau formą, bet, kaip atrodo, dabar prieina prie sprendžiamojimo momento.

Kaip žinoma, yra du pagrindiniai susitarimai, kuriuose Vlikas buvo susitikęs su Diplomatinijos Lietuvos atstovais ir bendrai su jais fiksavęs kai kuriuos principinius dalykus. Beje, dėl jų, jau post factum, abejojimų reikė. Dipl. šefas. Šiame punkte reikalas įstrigo, ir ligšiol nepajudėjo iš vietos. Šis Vliko susitikimas su Dipl. šefu, kaip patiriama iš Vliko sferų sklindančių žinių, būsiąs lemiamasis.

KD grupės vadovybė susitarimo nenorinti, nes toks susitarimas turėtų daug ką pakeisti. Jau pagal Berno susitarimą, užsienių vadovų turėtų būti min. S. Lozoraitis, o tai jau prieš KD ligšiolinį dominavimą. KD grupė tą jaučianti ir todėl, kaip tyliai šnekama, ji buvusi net prieš pasitarimus

kių nesutarimų. Nėra prasmės tą JTO paktą temdyti ir komliuoti dar kokiais penkių tautos paktais.

Plačiai kalba apie Pabaltijo valstybes

Beveik nėra dienos, kad Amerikos Balsas nekalbėtų apie Pabaltijo valstybes, ypač sugrįžus iš ten Vokietijos repatriantams ir karo belaisviams. Plačiai ir teisingai svetimomis kalbomis apsaikoma Pabaltijo valstybių tragedija, Rusijos klaida, žmonių išvežimas ir tt. Pabrėžiama, kad stambinant kolchozus, gaunama priežastis lietuvių išsklaidyti po plačiąją Rusiją ir iškelti iš įprastos aplinkumos, atskirti nuo pažįstamų žmonių, įmesti į skurdą ir nevilį. Daug kalbama apie partizanų veikimą.

„Iš didelio debesio mažas lietus“

pasirodė rytiniame Berlyne. Buvo laukta į Berlyną 4 milijonų „jaunimo“, o demonstracijose dalyvauja su berlyniškiu tikta apie 250.000. Be to, daug nesmagumų komunistams iš pačių komunistų. Švedijos komunistai, atvykę į Berlyną, pa reikalavo, kad iš jų kambių būtų išimti Stalino atvaizdai, o kai tas nebuvo padaryta, visi persikėlė į vakarinį Berlyną, iš kur grįžta į tėvynę. Šaskrydis išrinko gražuolę, o ta gražuolė perbėgo į vakarinį Berlyną.

Nicoje. Bet VT padariusį manevrą ir tos derybos įvykusios ir, ipso facto, dabar turį eiti į galą.

Susitarimo nori vad. „Liberalinis blokas“, nesipriešinant, oficialiai, vienai KD grupei. To fakto akivaizdoje, KD grupė pagyvino pastangas „Liberalinį bloką“ skaldyti. Vienas KD tikslas jau atsiiektas: prarastas savas generolas. Ar taip bus paveiktos ir derybos? — Gali būti, bet tada išeitų, kad paveiktoji grupė išsižada savo diplomato?

Numatytose derybose pasireiškia tūlos kombinacijos. KD grupės padėtis tvirtesnė, nes ji turi Berno ir Paryžiaus susitarimų bazę. Be to, tarp grupinių susitarimų, kurie bazu jami Steigiamojo seimo konstitucijos pagrindų ir susitarimų, kad VLIKas eina Seimo pareigas.

Atrodo, kad be suminėtu bažų pripažinimo derybos nepries susitarimo su Dipl. šefu, o to kaip tikta KD vadovybė ir norinti. Šis prieštaramas yra pagrindinis. Tiesa, yra dar vad. „Kybartų aktai“, bet dėl jų Vlikas yra padaręs tūlų nuolaidų ir principu tai negalėtų susidaryti kliuvinio. Beje, yra dar Vliko vad. „Juri dinės komisijos“ nutarimas, kuriuo kvestionuojamas Diplomatinijos šefo titulas, nes jis esąs „nekonstitucinis“, bet iš to dar ligšiol „didelis dalykas“ nepadarytas. Tai lyg ir rezerve laikoma. Jeigu derybos nepavyktų, tada tai būtų lyg ir „prie baigiamasis“ argumentas.

KD grupė, žinodama silpnas Dipl. šefo puses, kaip girdėti iš jų sferų sklindančių atsarginių žinių, laikysis turimų susitarimų ir bus patenkinta, jeigu galės pasakyti: Dipl. šefas nerodo jokio noro laikytis jau sutartų principų ir klausimas baigtas. Tai būtų naujas KD laimėjimas.

Bet... bendram lietuvių bei Lietuvos reikalui tai išeitų, ži-

na ir pareiškė, kad ji nesutinka būti smurtininkų gražuole. Vėl gi visa grupė mėlynmarškiniių su vėliavomis perbėgo į vakarinį Berlyną. Tai vis nemalonomai, kurie drumsčia komunistų nuotakas. Ir bendrai, nors ir užsibarikaduota, bet vakarinis Berlynas daug nesmagumų suteikia rytiniam.

Žodžiu, rytai su vakarais, bolševizmas su demokratija niekur neranda jokių kontaktų. Nėra kitos išeities kaip tikta fizine jėga išspręsti santykių klausimus. Deja, bet taip yra.

Vajus „N. L.“ būstinei

„Nepr. Lietuvos“ namų statybai pirkto akcijų — šerų: 213. Vakselis Mikalojus, Montrealis 10,— 214. Vitkus Juozas,

Už ištikimybę Kanadai!
For loyalty to Canada!

Už Lietuvos išlaisvinimą!
For liberation of Lithuania!

* * *

Leidžia Kanados Lietuvių Centro Taryba.

Published by the Lithuanian League of Canada.

Authorized as second class mail, Post Office Department, Ottawa.

* * *

Adresas: 7722 George St., Ville Lasalle, Montreal 32, P. Q. Canada.

POLITINIS VEIDRODIS

pagal

naujausį NEWSWEEK periskopą

— Rašo Br. Aušrotas —

Susirūpinimo priežastis.

Armijos informacijų karininko pareiškimas, kad raudonieji nesąžiningai derasi Kaesonge, reiškia, jog Pentagonas yra rimtai susirūpinęs raudonųjų jėgos augimu Korejoje. Aišku, kad ir sąjungininkai stengėsi sustiprinti savo karinę jėgą, tačiau kariški žinovai jaučia, jog komunistai yra sutelkę tokią galingą vyrų ir artilerijos falangą, kuri galinti JT jėgoms sudaryti rimto vargo, jeigu derybos nutrauktų.

Nori aiškumo

Gen. M. Ridgway palaikė pažiūrą, kad tučtuojau būtų nutrauktos derybos su komunistais, kai tik jie užsispyrė, kad visi užsienio kariniai vienetai būtų atšaukti iš Korejos. Vašingtonas vetavo šį generolo sprendimą. JAV politikos planuotojai nusprendė, kad jeigu pasitarimai turės būti nutraukti, tai visa atsakomybė turi aiškiai kristi komunistams.

Praleista proga.

Pagal Tol. Rytų žinovų nuomonę, JAV žvalgyba būtų geriau supratusi Kinijos komunistus, prieš jiems pasirodant Korejoje, jeigu kas nors būtų turėjęs laiko išstudijuoti trumpai prieš karą japonų žvalgybos surinktus kruopščius duomenis apie raudonųjų kiniečių taktiką. Ligi dabar šie dokumentai yra neversti į anglų kalbą.

Kryptys užsieniuose

Nors oricialiai Sirija apgailestauja Jordano karaliaus Abdullah mirtį, tačiau atsakingieji pareigūnai ir visuomenės pasitenkinimo.

Lenkai karia savo vadus

Varšuvoje vyksta Stalino neklausantiems komunistų vadams sufabikuota byla. Žinoma, jie paskelbti išdavikais. Neseniai padaręs atgailą Gomułka ir German bus pakarti.

MAISTAS LENKIJO LAIVE

Baltijos jūroje Lenkijos laive kilo maistas. Sukilę jūrininkai nuginklavo komunistus ir persikėlė į Švediją, kuri 11-kai davė prieglaudos teisę; kiti po to sugrįžo į Lenkiją.

Stalinui duona, o Leninui kapeikos.

Klaipėdoj, paradų aikštėj, netoli Biržos tilto, stūkso Stalino paminklas ir pro ūsus bando akimis pasiekti prie Kilių Vartų nuobodžiaujantį Leniną (paminklą). Pro šalį vaikščioja alkanai žmonės. Jie mato Stalino ir Lenino ištiestas, lyg išmalda, rankas. Toks tokį užjaučia. Prasvito rytas, ir žmonės pradėjo sukaliotis apie paminklus. Sujudo ir milicija. Žiūri, žiūri, — ogi po ištiesta Stalino ranka pakabintas supelijusios duonos krepšys, o Leninui į sauja kapeikų pripilta.

Lietuvoj nepaprastai bujoja spynų peamonė.

Nuo plėšikų, be kita ko, gyventojai mėgina spynomis gelbėtis. Čia spėjo atvežti ir krautuvę, — o vėl trūksta. Graibtomos pačios sunkiosios, kur daug geležies, sunikau sulaužyti. Valstybei irgi daug spy

Jiems nepatiko Abdullah „Didžiosios Sirijos“ projektas, pagal kurį Abdullah būtų valdęs Siriją ir Jordaną, kaip vieną valstybę.

Kai kurie britų konservatoriai, dėl Irano žibalo krizės, kaltina buv. užs. reikalų ministrą Beviną ir buv. finansų min. Crippsą. Esą juodu buvo priešingi „korupcinių pinigų“ išlaidoms, kurie pagal tradiciją buvo duodami kai kuriems Irano politikieriams. Nustojus pa pirkimo akcijai, kilo žibalo bėdos.

Svarbus ginčas

Vakarų valstybės rimtai susirūpinusios vis labiau įsigalinti nesutikimu dėl Trieste tarp Italijos ir Jugoslavijos.

JAV užs. reikalų ministerija remia planą, pagal kurį JAV, Britanija ir Prancūzija turėtų skatinti jiems artimus kraštus pradėti prekybą su svyruojančia Jugoslavija.

Iš Tol. Rytų

Vašingtonas yra pasiūlęs, kad JAV ir Britanija bendrai įspėtų Indiją ir Pakistaną, kad šių kraštų į karą panašūs veiksmai sudarą pavojų taikai.

Indija, kuri visą laiką palaikė raudonųjų kiniečių pusę, atsisakė prisijungti prie JT popaliaubiniams planams Korejai paremti.

Vis bulvinis vabalas...

Raudonieji propagandistai vėl atgaivino „Colorado vabalų“ pasakas, kad už Rytų uropos blogą bulvių derlių esą atsakinga Amerika. Esą JAV lėktuvai primetė šių niekadėjų ant sužėlusių bulvių daigų.

reikia. Pažiūrėkim į Klaipėdos miestą esantį telefonų automatą. Dvi spygnos, kaip veršiai: viena prikakinta telefonų automatas, — kita automato kasetė: Nekitaip atrodo automatai, esantieji bankuose. Tel. pasikalbėjimas — 20 kap.

Su Rytų Prūsais susisiektas suvaržytas

Iš Lietuvos į Rytprūsius vykta galima tik gavus specialų enkavedės leidimą. Anksčiau susisiektas buvo laisvas. Lietuviai vokiečių iš Lietuvos repatrijavimą laikė blogu ženklu.

Prasidėjo Anglijos derybos su Iranu naftos šaltinių eksploatavimo klausimu.

Bulgarijos teismas nuteisė kalėti studentą, kuris po ke lionės Rusiją pasiekė, kad ten ūkininkai kenčia persekiojimus ir yra ubagai.

JAV šių metų karo biudžetas numatytas 56 milijardų dol. sumai.

Egiptas nutraukė derybas su D. Britanija, nes ši nesutinka Egiptui atiduoti Sudano ir Sueco.

Amerika pagamino raketa, kuri iškilo į dangų 216 kilometrų aukščio ir nukrito po 16 minučių.

Londone atidaryta Korejoje paimtų Rusijos karo ginklų paroda.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

INDEPENDENT LITHUANIA

Redaktorius Jonas Kardelis

Redaguojama bendradarbiaujant Redakcinei Kolegijai.
7722 George Str., Ville Lasalle, Montreal, P. Q., Canada
Telefonas: HEMlock 7320.

Prenumerata metams: Yearly Subscription Rates:
Kanadoje \$ 5.00 Canada \$ 5.00
Amerika ir P. Amerika \$ 5.50 America & S. America \$ 5.50
Visur kitur \$ 6.00 Other Countries \$ 6.00
Teksto eilutė ct. 0.15 Pajieškojimų kaina .. \$ 1.00
Adresų pakeitimas 25 ct. (su prenumerata arba sm. pašto ž.).
Ilgalaikiai skelbimai, pagal susitarimą, gauna nuolaidų.

SUKRUSKIME!

„Kol upelis teka, tai žinok, jog įtekės į didžius vandenius...“ — rašytojas Lindė Dobilas šnekėjo lietuvių tautai savo raštais.

Ir mes, seniau atvykę Kanados lietuviai, tarytum skruzdės, nešm šnipulėlių po šipulėlio, kad paliktų istorijai ženkli, jog mūsų gyventa.

Mes sukūrėm, vargu ir praktiku, pirmąjį Kanados lietuvių laikraštį „Nepriklausoma Lietuva“, kaip didžiausią ginklą lietuvių avangarde...

Mes sudarėm Kanados Lietuvių Tarybą ir jungėmės į vienintelę visų lietuvių organizaciją — Kanados Lietuvių Centro Tarybą.

Nieks neklausė, ar Tu Petras ar Tu Jonas, tik rikiavomės, į tamprias gretas su šūkiu: už gimtąją Tėvynę.

Šiandie, kai dar daugiau reikia jėgų ir ryžto ir kai dar labiau turime glaustis į savąsias gretas, mes išsiskirstėme ir išėjome į lankas...

Gal niekad gyvenime mūsų tėvynė tiek skausmo neturėjo, tiek kraujo nenuplūdo, ašarų ir kančios nepakėlė, kaip šiandieninė pavergta, nukryžiuota Lietuva!

O mes, kur einame?!... Kur rikiuojamės ir buriame?!... Jau treči metai, kai nutilo darbo, kovos, ryžto varpai, tarytum tai senajai koplyčiai su griuvus...

Jau treči metai, kai skaitome Kanados laikraščiuose įstatų ir paragrafus ir laukiam, lyg graikų teatro laikais, nusileidžiant tarytum deus ex machina...

Mieliems Elenai, Onai, Albinai, Vytautai ir Augustinui KUDŽMAMS, mirus Jūsų mylimai motinai

ONAI KUDŽMIENEI,

reiškiame nuoširdžiausią užuojautą ir kartu su Jumis liūdime.

Stasė ir Jonas Č.

SPAUDOS APŽVALGA

TAI JAU PERDAUG.

29(55)-me „Darbininko“ nu mery tūlas J. M., puldamas Maikį, dasikalbėjo... ligi kraštutinio nepadorumo. Štai ką J. M. rašo:

„Keleivio“ Maikiai, reikalaujami M. Lietuvos specialaus atstovo Vlike, skelbia atskirų Lietuvos sričių autonomizmą ir tuo pačiu bučiuojasi su lenkais ir vokiečiais“.

Pone J. M., turėk nors krislėlį lietuviško padarumo. Su Maikiu gali, kaip nori, ginčytis ir peštis, bet taip nepadoriai rašyti apie M. Lietuvą — tiesiog negražu.

Viena, kad autonomija, jeigu ji ir būtų pageidaujama, ne M. Lietuvos išradimas, betgi Maž. Lietuvos žmonės to nei nereikalauja. Jie nori būti višateisiais Lietuvos piliečiais, vieningos Lietuvos piliečiais.

Bet, kas svarbiausia, jie reikalauja Mažosios Lietuvos organizacijai pripažinti rezistencinės organizacijos teises, kaip ir kitoms rezistencijos organizacijoms, nors M. Liet. rezistencijos organizacija yra seniausia, veikianti nuo 1918 metų.

Pagaliam, kur gi bent minimali logika: Juk p. Brakas yra priimtas, kaip Maž. Lietuvos atstovas teritoriniams reikalams tvarkyti, o čia seniausiai lietuvių rezistencijai nenori

Tabako augintojai šaukiasi — SOS

Naujieji kanadiečiai Agronomai, pagelbėkit saviesiems!

Šių metų tabako derlius vidutinis ir net, vietomis labai geras.

Tuo džiaugiasi fermeriai ir, numatydamas bei turėdamas vilties turėti iš to naudos, nepašykštėjo ir didesnės darbo jėgos pasisamdyti.

Bet tik štai šiomis dienomis, visos fermeriškos svajonės nukrito drauge su rytmečio rasa: didžiausi plotai tabako parudavo nuo augalų rūdžių ir vis dar užsiima nauji plotai. Kai kurie fermeriai jau net ne mano nuo laukų tokio derliaus imti, bet galvoja sulėkščiuoti ir pasėti žiemkenčius. Tai yra labai baisus kriminalas tabako augintojų kišeniui.

Todėl maloniai kviečiami, p. p. Agronomai, tuo reikalu kuo plačiau parašyti šiame laikraestyje, tuo pasitarnaujant savo tautiečiams, o tautiečiai bus jums dėkingi ir dar daugiau gerbs ateivių inteligentą, nes to kioje nelaimėje Kanados augalų Daktarai yra bejėgiai, jie sa kosi žiną, iš kur tos rūdys atsiranda, bet kaip apsaugoti augalus, priemonių nežina.

Laukdamas malonaus ir greito pp. Agronomų atsiliepimo, lieku su tikra pagarba.

A. Mitrauskas.

R. R. 1. Tillsonburg, Ont...

„NL“ red., gavusi p. A. Mitrausko laišką, tuojau kreipėsi į KLCT vicepirmininką agronomą p. K. Andruskevičių skubiai žinių, kurias ir patiekia, kaip atsakymą.

APIE TABAKO LIGAS.

Gydyti susirgusį žmogų, gyvulį ar augalą, reikia nustatyti ligos diagnozę. Nemačius ligonio, sunku pasakyti, kas per liga. Augalų ligos yra labai įvairios ir jų daug. Iš pasakymo, kad rūdys apnyko tabaką, sunku spręsti, kas per liga. Reikėtų turėti bent smulkų ligos aprašymą: kaip rūdys atrodo, kokios spalvos, kokios formos. Pagaliau galima prisiųsti susirgusį tabako lapą.

Bet ir turint pavyzdį, nespecialistui ne tabakininkui (šio kontinento!) sunku būtų ir pasakyti. Kiekvienam konti-

KANADA STATYS TELEVIZIJOS TINKLĄ

„The Canadian Broadcasting Corporation“ pranešė, kad sekančiais metais televizijos

— „sh“ arba „ch“ arba „zh“? Na, o jeigu rašysime dvi „ee“ (geeda) ir nutarsime, kad ji bus tariaama kaip ligšiolinė „e“, tai juk bus ta pati „gėda“, o ne

Lotynų raidynas vartojamas daugelio pasaulio tautų. Mes taip pat šiuo metu išsiplaškėme po lotynų kraštus. Jau nebe pirmieji būtume, jei pakeistume savo rašmenis. Juk tautos, kurios net savo liejyklas turi, taip pat jau apsieina be akcentinių ženklų (pav., vokiečiai savo „umlautus“ pavertė į ae, oe ir ue). Rusai gi taip pat nepradėjo kitaip kalbėti, kai savo rašyboje panaikino kietą ir minkštą tarimo ženklus. Lietuvių rašyba, kaip žinome, savo vystymosi kelyje irgi jau keitė savo raides, atsakydama slaviškųjų — cz, sz ir w. Ta čiau, juk mūsų Baranauškas, Basanavičius, Kudirka ir k. taip ir rašė, ir tikriausiai, jiems tatau visai lietuviškai atrodė“.

Š. M. RUGPJŪČIO 12 D. V I S I A T S I L A N K Y K I M E Į

GEGUZINĖ

kurios pilnas skiriamas TAUTOS FONDUI. Ji įvyks 14 mylių nuo Hamiltono, Bridgeman's ūkyje, ten pat, kur paskutinį kartą buvo Hamiltono lietuvių parapijos gegužinė.

Autobusai nuo bažnyčios vyks tuoj po pamaldų, o paskutinis — 3 val. p. p.

Važiuojantiems savo priemonėm — planas iškabintas prie bažnyčios.

Pradžia 2 val. p. p.

Šokiams gros geriausias italų orkestras.

Laukiama daug svečių iš Toronto, Londono, Jungtinių Valstybių ir kitų lietuviškų kolonijų.

Veiks bufetas.

TF Kanadoje Hamiltono Atstovybė.

JUOKDARIAI...

Kur siaučia reakcija...

„Liaudies Balsas“ tarytum stebisi, kad „Po taikos reikalamo“ pasirašė žmonių ir „tokoje šalyse, kur siaučia reakcija“.

„L. B.“ tyčia taip rašo, nes juk kaip tik tai daugiausia ten pasirašė, kur siaučia reakcija: Rusijoje pasirašė visi, be išimčių žmonės, Lenkijoje, pasirašė irgi beveik visi gyventojai, Kinijoje pasirašė taipgi beveik visi.

Ir kur gi daugiau žmonės galia taip pasirašinėti, kaip ten, kur nėra laisvės, kur siaučia reakcija? Juo reakcija piktesnė, juo žmonės mažiau turi laisvės, juo jie yra stipriau pavergti, tuo jie lengviau yra išprievartauti, lengviau iš jų gauti parašus. Geriausias pavyzdys, žinoma, Rusija. Kai buvo nuteisti komunistų vadai, kaip Bucharinas, Kamenėvas ir kiti, mirti, tai jie prašė, kad juos, „kaip piktus šunis“, greičiau sunaikintų. Kur gi kitur, kaip pikčiausios reakcijos šalyje, galima rasti tokių baisių faktų?

Bimba skęsta prieštaraivimuose.

Bimba rašo, kad kur prasiideda sąmoningumas, ten baigiasi tikėjimas, o tuo pat metu rašo, kad socialdemokratų jaunimas gali užsikrėsti komunizmu. Užsikrėsti galima tik tai nesąmoningai, vadinasi — tikint, bet neturint tam pagrindo.

Taigi, jeigu tas jaunimas bus tikrai sąmoningas, jis ne užsikrės komunistiniu tikėjimu. O Bimbai būn labai miela, kai jis užsikrėstų... Kaip tat suderinti Bimbos nusistatymą prieš tikėjimą, ir jo norą, kad jaunimas tikėtų?

Paklausimas apie kriminalistus?

Bimba pabėgusius iš Rusijos okupuotos Lietuvos lietuvių iš Švediją vadina kriminalistais už tai, kad jie, gelbėdamiesi nuo mirties, laive uždarė rusus ir patys iš laivo pabėgo. Rusų jie nenužudė, tik tai visam pasauliui padodė, kad jie dideli žioplai. Tiesa, iš to susidaro nemažas juokas, bet už ką tuos lietuvių Bimba vadina kriminalistais? Juk ir sovietiniai įstatymai leidžia žmogui, kuris pajunta mirties pavojų, pasikėsintojus užmušti. O tie trys pabėgę iš Švediją lietuvių, buvo atsidūrę mirties pavojuje, — todėl jie pabėgo, nors, pagal įstatymus, jie, gindamiesi, turėjo teisę net užmušti pasikėsintojus. Kas gi čia kriminalistai: rusai, kurie tuos lietuvius ruošėsi nugalaboti, ar lietuvių, kurie pasišalino nuo pavojaus, nieko bloga jiems ne padarė?

Jei žinotų tikrą tiesą...

Rusijoje Maksimui Gorkiui sovietinė valdžia pastatė pa-

damos tiesia liniją, tai relay-totys viena nuo kitos bus apie 25 iki 30 mylių atstumo ir visur, kur galima, bus pasinaudota kalneliais.

NAUJAS MIESTAS IŠKYLA SASKATCHEWANE

Nepalijamas uranijaus išeikojimas, gamtos pirmas šaltinis atominei energijai, sukuria naują mažą miestelį taip retai apgyvendintame šiaurės Saskatchewan.

Netoli Martin Lake, turtingo Beaverlodge uranijaus lauko šiaurės Saskatchewan centre, išsivystė naujas miestelis, žinomas kaip Uranium City. Laikė penkių metų manoma, kad jis turės 5.000 gyventojų.

Pranešimai iš uranijaus lauko, kurie, kaip ir kitų radioaktyvių mineralų išsivystymo yra Federalinės Vyriausybės kontrolė, rodo, kad išsivystymas pralinks Port Radiumą, Great Bear Lake, šiaurėje nuo Albertos. Naujas fabrikas, kuris bus statomas Uranium City, turės minimalinę 500 tonų rūdos per dieną produkciją.

minklą. Girdi, čia mūsų — sovietinis rašytojas.

Kaip žinoma, M. Gorkis išgyveno ne vieną politinį persilaužimą: caro laikus, komunizmo diktatūrą, nuo kurios buvo pabėgęs ir užsienius ir ilgai nepasidavė viliojimams sugrįžti į Rusiją. Bet kai sugrįžo, kelio atgal nebuvo, teko garbinti Staliną ir jo diktatūrą. Bet... M. Gorkis vis dar puoselėjo viltis kap nors prasiveržti pro geležinę uždangą.

Kaip žinoma, M. Gorkis draugavo su Lietuvos atstovu Maskvoje poetu Baltrušaičiu. Kartą jis įdavė Baltrušaičiui ryšulį, kad jis tą ryšulį diplomatinio pakieto, kuris yra laisvas nuo pasienio kontrolės, pervežtų į Lietuvą. Baltrušaitis manė, kad Gorkis siunčia kokius raštus, kurių sovietinė vergijoje negali atspausdinti. Vėliau pasirodė, — buvo siųstos brangenybės, kuriomis jis norėjo pasinaudoti, išvykęs už geležinės uždangos, į laisvąjį pasaulį.

Ne veltui Gorkio mirtis yra miglomis apdengta. Ji tikrai vėliau paaiškės, kai dings sovietinė Stalino diktatūra. Bet jeigu komunistai žinotų visą tiesą, kažin ar statytų paminklus...

Andrulis svaichiojimai.

Pagarsėjęs baime vykti į Sovietinį rojų, kurį visiems perša, Andrulis svaichioja, kad demokratijos ginkluojasi, kad tam reikalui leidžia pinigų ir t. t.

Kodėl Andrulis nepasivaichioja apie tai, kaip sovietai šnipinėja ir vagia visas iš vakarų paslaptis, kaip ginkluojasi Maskva ir kaip ginkluoja satelitus, kaip kursto karus ir patys juos remia ginklais ir žmonėmis. Juk tiek agresijos, kiek turi Maskva, niekas kitas pasaulyje neturi. Juk jeigu ne Maskvos agresija, tai ne vakarams nereikėtų ginkluoti.

Kodėl Andrulis nutyli, kad komunistai užpuolo pietinę Koreją, kodėl Andrulis nieko neraišo, kaip Indokinijoje komunistai daro perversmus.

Visur Maskvos agresija, visur jos ginklai. Kodėl Andrulis niekur to nemato?

Pagal vado įsakymą.

Bimba rašo taip, kad skaitytojas turi išsivaizduoti jį arba save durneliu. Girdi, Lenkijoje komunistiniai lietuvių raštai turi pasisekimą. Juk yra partijos įsakymai, kad turėtų pasisekimą. Juk ir Amerikos komunistai viską daro ne laisva valia, bet įsakomi partijos: „Laisvė“, „Vilnis“ diktuoja: aukokite, daugiau duokite, apsidekite esate ir tt. Ne prašymu, bet įsakymu viskas pagal „didžiojo vado ir tėvo“ liepimą.

Mandrapypkis.

KANADOS TAUPYMO LAKŠTŲ KAMPANIJA SPALIO MĖNESI

Kanados šeštos serijos taupymo lakštai bus parduodami Kanados visuomenei šiais metais spalio mėnesį, pranešė Federalinis Finansų Departamentas.

Finansų Ministeris Abbott pabrėžė, kad penkių laidų pokarinis taupymo lakštų pirkimas bendrą sumą sudarė \$ 1.700.000.000. — paskatino ir pa teisingo naują leidimą. Į lakštus galima žiūrėti ne tik kaip į saugiausią būdą taupyti pinigų, bet taipogi, kaip į infliacijos kontrolę. Rūdenį, kada bus galima jausti pagreitintą gynybos programą ir kada bus galima mažiau gauti vartojamų prekių, tai yra svarbu atitraukti krašto pirkimo jėgos perteklio dalį.

SURASK NORS VIENĄ

naują skaitytoją, padė

si padvigubinti „NL“

prenumeratorių skaičių!

Mielasai, — nuo paskutinio susitikimo Detmolde 1948 metų vasarą daugiau nebeapsimamėm ir susirašinėjame tik labai retkarčiais. Norėčiau dažniau „Nepriklausomai Lietuvai“ parašyti, tik ne visuomet norai virsta darbais. Vietoje asmeninio laiško, manyčiau, gal geriau tiktų šis viešas laiškas, nes Jūs, Jonai, esate tapę labai viešas asmuo, apie kurį ir apie jo tvarkomą laikraštį per pastaruosius porą metų tam tikra spauda bene dažniau sia užkabina, ir vis adatėmis pabado. Vadinas, esi gyvas žmogus ir vadovauji gyvam laikraščiui. O su tokiu nereikia pakampėmis kuždėtis, bet verta viešai pasikalbėti.

„Tėviškės Žiburiai“ ir Chicago „Draugas“, du geri katalikiški laikraščiai (tik gal be tikros krikščioniškos meilės artimui tautiečiui. . .) ypač rūpestingai analizuoja, kas yra toji „Nepriklausoma Lietuva“. Jie niekad nepamiršta nurodyti, kad tai „liaudininkų žinioje“, esąs laikraštis ir kad Jūs tai jau neabejotinas „liaudininkų žmogus“. Aš liaudininku niekad nesu buvęs, bet jei „Nepriklausomos Lietuvos“ redakcinių ir daugelio kitų straipsnių linija yra, kaip „Draugas“ (172 nr.) tvirtina, „liaudininkų žinioje“, tai nematyčiau pa grindu neigti, kad ir aš galėčiau būti geras „liaudininkas“, kaip juo galėtų būti labai didelis skaičius visokių partinių ir nepartinčių lietuvių.

Man visai aišku, kodėl tie du minėti laikraščiai dažnai kabinėja prie „NL“. Svarbiausia juk dėl to, kad ji kalba taip, kaip visiems lietuviams emigracijoje derėtų, bet kartais gal atsisako kalbėti, kaip kuriai vienai grupei patiktų. Užtat jie dažnai sako: žiūrėkit, „NL“ skelbiasi esanti visų lietuvių laikraščiu, bet va kalba ne taip, kaip mes norėtume. . . O jei taip, tai ji nėra visų lietuvių laikraštis. . .

Galvočiau, kad į tai atsakymą davė pats gyvenimas. Tie lietuviai Kanadoje, kurie nenorėjo dirbti visus apjungiančioje organizacijoje ir, be to, įsisteigė tikrai savo laikraštį, yra paskutiniai, kuriems priktų teikti tokias pastabas. Labai jau jie mėgina būti gudurūs: — mes su jumis kartu nenorime dirbti, mes turime savo laikraštį, bet jūsų laikraštis tai

DEGA, KAIP KEPURĖS...

(VILTOJE LAISKO REDAKTORIUI JONUI KARDELIUI)

turi būti bendras, ir jei jis mus pakritikuoja, tai jis nebe „visų lietuvių“ laikraštis. Džiaugiuosi, kad „NL“ tokiai „kalbuliacijai“ niekad nepasidavė ir drįsta pakritikuoti bet koki reiškinį, bet kokią grupę ar jos taktiką, jei tai atrodo kritikuo tina, turint prieš akis visų lietuvių interesus.

Bet štai Chicago „Draugas“ visa skiltimi ir su susinervinimu šovė į „Nepr. Lietuvą“ už tai, kam ji paskelbė ištrauką iš Lietuvių Rezistencinės Santarvės biuletenio. Man atrodo, kad spaudos apžvalgoje, kur paprastai pranešami įvairūs faktai ir idėjos, kartais sausiai, kartais juos pakomentuojant, tokie dalykai ne tik leistini, bet ir pageidautini. Ypač būna įdomu, kai pateikiami faktai ar idėjos, kurių spaudoje mažiau matyti, bet kurie reikšdami gyvenime. Jie aktualūs, verta apie juos visuomenę plačiau painformuoti. Galvojan tieji žmonės mokės patys pasidaryti išvadas; tik informacija turi būti objektyvi, o ne tokia, kaip sakysime dėl Rezistencinės Santarvės pradėjo „T. Žiburiai“ ar „Draugas“, šaukdami uzi, uzi. . . gal manydami, kad visi tuo įsisigąs.

Tūlas V. V. „Drauge“ itin nervingai kamantinėja, jog jei „NL“ paskelbė Rezistencinės Santarvės biuletenio ištraukę, tai jam esą „rimto pagrindo ištarti aplink laikraštį susitelkusių liaudininkų demokratinio paso tikrumą. Nejaugi tikrai liaudininkai yra suskilę?“ — pabaigoje klausia jis. Ką nors juokingesnio mūsų spaudoje retai besikaičiau. . .

O „Draugo“ bendradarbi „iš esmės“ sujaudino Santarvės biuletenio pareiškimai, kad ji sakosi atnešanti metodą mūsų kovinėms jėgoms, organizuoti, tarp kitko, kviesdama lietuvių rezistentus susiburti į vieną bendriją, arba manydama, kad dabar atidėjus diskusijas dėl „valdžios pirmenybių“ būtų reikalinga iš visuomenės pusės daugiau padėti laisvinimo darbe ir Lietuvos Respublikos teisėtiems atstovams (dipl. pasiuntiniams). . . Tokie dalykai „Draugui“ atrodo žalingi,

ir taip sakant remiamasi ELTOS komunikatu, kur buvo pasakyta, kad LRS esantis „ne pageidaujamas jėgų skaldymas“, bet nebuvo sakytą, kad tai žalingas (Pilnai galima su tikti, kad kaikiurioms Vliko grupėms gali atrodyti, jog visa, kas ne jų tiesiogiai daroma, yra „jėgų skaldymas“, na, o kas neturi laimės drauge dirbti su „Draugo“ ar „Tėviškės Žiburiai“, tai tas jau dirba žalingą darbą ir ardo tautinę vienybę. . .)

Bet pastangos glaudžiau suburti užsieniuose lietuvių rezistentus, glaudžiau bendradarbiauti (liautis rietis dėl nežinia ko) su pp. Lozoraičiu, Balučiū, Zadeikiu ir visais kitais pripažintais ar bent neoficialiai palaikomais Lietuvos valstybės atstovais užsieniuose (tai be abejo tik mažą dalis LRS tikslų ir gal ne pačių svarbiausių) „Draugo“ bendradarbiui reikšia: „Bet juk yra tas pats totalistinis metodas, kurį seniai vartoja visi diktatoriai visuomenės diferenciacijai su-niveliuoti“. Tai esąs nacių, fašistų ir bolševikų metodas. Štai ką mato „Draugo“ skiltininkas per savo nuostabų mikroskopą! Kad jis nekrikščioniškai nervuotas ir samoningai kalba nesąmones, aišku kiekvienam, kas paskaitė LRS biuletenio ištrauką „N. Lietuvoje“ ar juo labiau ištiesi visą biuletenį.

Bet dėl ko jie čia ir liaudininkams nebenori pripažinti

DEĖL BALF ADMINISTRACINIŲ PERTVTRKYMŲ VOKIETIJOJE.

Paskutiniu metu žymiai sumažėjus tremtinių skaičiui Vokietijoje ir Austrijoje, o be to, taip pat apsieiči sumažėjus ir BOLF pajamoms, Valdyba rado reikalo būtinai mažinti administracijos išlaidas, nesiaurinant savo darbo. Šis klausimas buvo išsamiai apsvartytas vasario 9 dienos valdybos posėdyje ir visiems direktoriams ir suinteresuotiems asmenims buvo pranešta, kad nuo š. m. gegužės 1 dienos bus padarytas bandymas įvesti tokią BOLF administracinę tvarką Vokietijoje ir Austrijoje, kokią BOLF iki šiol naudojo kitose Europos valstybėse: Prancūzijoje, Belgijoje, Anglijoje ir kitur, kur einant Amerikos valdžios nustatytomis taisyklėmis Amerikos šalpos organizacijos turi atstovauti Amerikos piliečiams. Kadangi nebuvo pakankamai lėšų savo žmones JAV piliečius ir tas valstybes siųsti ir juos ten išlaikyti, tai BOLF pasinaudojo kitų šalpos organizacijų atstovų ir igaliotinių oficialiu patarnavimu, nors šalpos darbas buvo atliekamas pačių lietuvių. Pav., Anglijoje jau dvejus metus BOLF atstovauja protesto-

nių organizacijos Congregational Christian Service Committee direktoriu Mr. Reid Isaac, Belgijoje ir Prancūzijoje — BOLF atstovauja War Relief Services — NCWC delegatas Prancūzijoje ir Benelux kraštuose Mr. John McCloskey, Italijoje kelerius metus BOLF atstovavo JAV prezidento asmeninis pasiuntinys prie Šv. Sosto Myron Taylor. Šie asmenys laikomi oficialiais BOLF atstovais, bet praktiškai darbą atlieka lietuviai: Dr. St. A. Bačkis, M. Bajorinas, Dr. J. Vaišnora ir kiti.

Tuo būdu nuo š. m. gegužės 1 dienos BOLF'o valdyba paskyrė igaliotiniu Vokietijoje ten gyvenantį Praną Zundę, o oficialiai prieš Amerikos valdžią, kad nenustojus teikiama mūsų organizacijai privilegijų, laikinai mus atstovaus JAV pilietis Mr. Ravazzin — War Relief Services — NCWC tarnautojas Muenchene. BOLF. Red. pastaba. Ši BOLF'o informacija kaip tiksliai patvirtina tuos spėjimus, kurie buvo pareikšti spaudos („Naujienu“ ir „Tremties“). Ko tat „Draugas“ kryžiavojosi?

„demokratinio paso tikrumo“? Dėl ko jis taip smarkiai susirūpinęs, ar liaudininkai yra „suskilę“? Man rodos, kad apie savo demokratinį pasą liaudininkai pakankamai kvalifikuoti patys nusispręsti, o kad jie būtų „suskilę“, tai bent man neteko girdėti, nei buvo progų ištarti. O priežastis, pasirodė, tokia: be jokio pagrindo prasimanęs, kad santarvininkai „pasigavę totalistinio metodo“, jis daro „logišką išvadą“, jog LRS „nei gila politinėms grupėms teise tautos politinei valiai reikšti“. Anot jų, tai gali reikšti tik koks „šefas“, „vadas“, kuriam „bendrija“ turi tik pritariti. Jei dėl to liaudininkai nustotų p. V. V. malonės dėl „demokratinio paso“ ir „N. Lietuvai“ būtų palaikyta „totalistiniu laikraščiu“, tai išstudijavęs LRS biuletenį ir statutą galėčiau patikinti, kad tokios komiškos išvados galėjo atsirasti tik „Draugo“ bendradarbio V. V. fanta zijoje. Tokių tezių, nei metodų LRS nei turi, nei skelbia.

Nenorėčiau nieko ižeisti ir todėl veik su baime prisimenu mūsų liaudies patarlę: vagie, kepurė dega. . . Ponas V. V. nėra vagis, jis nevagia LRS biuletenio, nei kieno kito svetimų minčių. Jis visai padori, prasimano savo originalias mintis, savo logiškas išvadas ir jas skaitytojams dėsto. Tai jo švenčiausia teisė, nors ir nesu-prantu, koks kipšas kursto jį tai laikyti savo pareiga. Tačiau rūpinuosi dėl „Draugo“ skaitytojų, kuriems teko smar kas vadų pasmerkimas gali su-painioti nuoseklų ir įprastą galvojimą. Ten juk dažniau, nei kur kitur (išskyrus tik raudonąją spaudą) kalbama apie visokius dvasios vadus, o taip pat ir apie Lietuvos išlaisvinimo vadus ir viningą vadovybę. Sau gok Dieve, bus prakeiktas tas, kas nusidės tam tautiniam ir politiniam vieningumui ir tam vadovavimui. Ir pats „Draugas“ dar neseniai išspausdino, pvz., konkursė laimėjusį Vytauto Vaitekūno rašinį apie prel. M. Krupavičių. Prelatas čia nuostabiai gražiai pakaliamas ne tik į Lietuvos žemės reformos tėvus (o tokie liaudi-

ninkai šiame reikale, aišku, nei posūnių rolės neturėjo, apie juos nei žodeliu neužsimenama. . .), bet ir bendrai į žymiausius ir teigiamiausius Lietuvos vadus. Ar kam dėl to gali juos menį skaudėti? Aišku, niekam. Kai skundžiamės ryškiųjų asmenybių veik stoka ir trokštame ko geresnių ir žymesnių Lietuvos laisvinimo vadų, tai galime džiaugtis, kad jų surandama. Bet tik reikia kiek ir krikščioniškos apykan tos žmogui iš viso. Jei tavo vadas ar totalizmas, ne nacių, fašistų ir bolševikų metodas, tai gal bent dantis sukandęs sutiktum, kad ir mano „vadas“, jei jį kartais susirasčiau“, nebūtina yra nacizmas, fašizmas ir bolševizmas. . .

Būčiau į tai nežiūrėjęs, būčiau nekaltbėjęs, jei ne Tavo, ponas V. V., gelsvi ūsai, raudoni veideliai. Kai skaičiau Vytauto Vaitekūno konkursinį straipsnį, kur taip simpatiš-kai traktuojamas vadovaujanties asmenybės vaidmuo, ir kai dabar paskaiciau p. V. V. straipsnį apie „liaudininkų žinioje“ esančią „Nepriklausomą Lietuvą“, man krito į akį inicialų tapatumas. Todėl ir pagalvojau, — pyksta, nervuo jasi žmogus, tarsi nuosava kepurė degtų. . .

Šiuo ir baigsiu, mielas Kolega Kardeli, savo ilgą lašką, kartu pareikšdamas, kaip uolus „Nepr. Lietuvos“ skaitytojas ir silpnas bendradarbis, troškima ir toliau matyti šio laikraščio puslapiuose neapeitus skaudžiuosius ir jautriuosius, drauge ir įdomiuosius lietuvių visuomenės reikalus, naujas idėjas ir net naujus „laisvinimo darbo metodus“, jei kas tokius sugalvotų ir vykdytų bent ne blogiau už senuosius. Kaip buvęs tautininkas žinau, kad stovintis vanduo kartais įgyja vadinatinę kvapą, ir pozityvus metodus perkratinėjimas, naujų kelių pajieškojimas atrodo žalingas tik tiems, kurie sustingsta savo pačių sugalvotose dogmose, o tada jau smarkiai pradeda ant kitų rėkti, tarsi tik jie vieni atstovautų liaudies, taigi ir paties Dievo, balsą.

Bronys Raila.

California, USA.

Istorinių dokumentų ir faktų konstatavimas.

K a z y s
Š K I R P A

Sukiliminės vyriausybės genezė

3.

Tačiau kol Kremlius savo tos komedijos apie Lietuvos „laisvą įsijungimą“ i Sov. Sąjungą nesuvaidino iki galo, t. y. iki Sovietų Vyriausioji Taryba rugpjūčio 3 d. nepaplojo Stalinui už Lietuvos aneksavimą ir to pasėkoje emė spaus-ti Berlyną, kad užslopintų nepriklausomos Lietuvos postą Reicho sostinėje, vokiečiai dar parodė link to posto veiklos tam tikrą toleranciją: nedarant man kliūčių pademonstruoti pasipriešinimą Kauno marijonečių pastangoms mane atšaukti iš savo posto; galėjau užlesti apie mėnesį laiko pasitraukimą iš Lietuvos pasiuntinybės rūmų ir suduoti diplomatinį smūgį Kremliaus valios vykdytojams — Sovietų Ambasada Berlyne. Laimėta laika, be to, galėjau išnaudoti tam, kad padarius visa, kas tik buvo įmanoma siekiant sukelti Lietuvos naudai viešąją opinią ir konkrečiai, aktyvių pasipriešinimu dėl pasiuntinybės rūmų, efektyviai prisidėti prie pažadinimo ryžtingesniųjų mūsų tautos elementų ruoštis kovai už naują Lietuvos nepriklausomybės atstatymą.

Kalbamos pastangos neliko bergždžios. Lietuvos dipl. pos tas Berlyne susilaukė skaitlin-gų užuojautos ir simpatijų Lietuvai pareiškimų iš vietinio diplomatinio korpuso, vokiečių visuomenės ir net iš aukštų pa-reigūnų pačios Užs. rkl. ministerijos. Be to, žinios apie Lietuvos dipl. posto Berlyne ir ki-

tų mūsų postų pasipriešinimą pasklido plačiau po pasaulį, konkrečiai pavaizdavo visiems, jog Lietuva savo valstybinės nepriklausomybės nėra išsižadėjusi, nesiruošia to padaryti, ir kad visi Maskvos propagandos tvirtinimai neva Lietuva laisvą noru įsijungus i Sov. Sąjungą tėra gryniausias melas.

Žinios apie Lietuvos dipl. posto Berlyne griežtą laikyseną, ginant paskutinę Nepriklausomos Lietuvos pėdą III-jo Reicho sostinėje ypač skambiai nuaidėjo lietuvių spaudoje Jungtinėse Šiaurės Amerikos valstybėse. Jos prisidėjo prie didžiųjų lietuvių išeivijos tame krašte sukėlimo atsiskubinti i pagalbą didelės nelaimės ištiktai Tėvynei — Lietuvai. Kiek ši išeivija buvo tada tuo reikalu susirūpinusi galima, pav., spręsti kad ir iš to, jog rugpjūčio 13 d. Lietuvos dipl. postą Berlyne pasiekė sekančio turinio telegrama su ke-liais parašais iš Šiaurės Amerikos:

— Sveikiname, reiškiamė džiaugsmą. Visuomenė laukia Nepriklausomos Lietuvos Vyriausybės susikūrimo paskelbimo ir akcijos. Informuokit plačiai oro paštu. Praneškite pro vizorinę išlaidų samatą. Sudaryta vieninga pagalbos akcija. —

Tai padrašinantis ir tikrai gražus iš Amerikos lietuvių pu-sės pasiryžimas. Deja, šiuo broliškios paglabos pažadu pasinaudoti nebegalėjau, nes So-

vietams padarius i vokiečius didesnio spaudimo, vok. užs. rkl. ministerija rugpjūčio 14 d. privertė mane pasitraukti iš Lietuvos Pasiuntinybės rūmų. Nežiūrint mano teisėto pasipriešinimo, ji juos pati ir tą pačią rugpjūčio 14 d. perdavė Sovietų ambasadai.

Kai dėl lietuvių visuomenės Sovietų okupuotoje Lietuvoje, tai ji Berlyno posto kovotojišką laikyseną suprato kaip visos lietuvių diplomatijos signalą iš užsienio nepasiduoti nevilčiai ir sukaupiti jėgas pastangoms už naują Lietuvos nepriklausomybės atstatymą. Kaip žinoma, jau nuo pat to momento, kaip Lietuvos pasiuntiniai įvykdė savo protestus prieš Sovietų agresiją, ryžtingesnieji mūsų tautos elementai Tėvyneje pradėjo planuoti ir kur-ti savo pagrindžio organizacijas. Nors tai buvo tik pirmieji daigai, tačiau politiškai - psichologiniu atžvilgiu tai buvo reikšmingas dalykas: pirmas laimėjimas pakeliui i bendrą lietuvių tautos sukilimą už savo laisvę, kuriam lemta buvo išsipildyti tik už metų, kai įvyko Maskvos — Berlyno ašies sutrupėjimas.

Lietuvos vyriausybės sudarymo klausimas dar kartą buvo iškilęs laike pasiuntinių konferencijos Romoje rugsėjo mėn. antroje pusėje, kur ir man teko dalyvauti. Tačiau apie jos sudarymą kovotojišką pasiryžimą prieš tai, kalbos jau nebe galėjo būti, atsižvelgiant, jog Maskvos — Berlyno ašies sutrupėjimas buvo atidėtas tolesnei atečiai. Todėl sakytos konferencijos dalyvių mintis sukėsi apie kitą jos sudarymo kelią, būtent, sudarymą Lietuvos vyriausybės užsienyje, taigi — egziliinė. Ji, žinoma, nebūtų galėjusi atstoti nei tikrosios, ku-

rią sovietiškamajam okupantui taip lengvai pavyko sulikviduoti, nei tos, kurią Lietuvos dipl. postas Berlyne projektavo sukurti aktyvios kovos būdu prieš tą okupantą.

Deja, pasvaręs klausimą iš visų pusių, konferencijos dalyviai priėjo prie vieningos išvados, jog ir egziliinės vyriausybės sudarymas buvo neįvykdomas dalykas. Kliūtis tam buvo visai paprasta: nesimātė, kur ta vyriausybė galėtų pasidėti, t. y., ar kas ją, kaip susikūrusią post factum, panorėtų pas save priglausti, su teise vykdyti politinę veiklą, nukreiptą prieš Lietuvos nelaimės kaltininkus — Maskvos - Berlyno ašį. Prisiglaudimas kurioje nors valstybėje, buvusioje kare su Vokietija, buvo formaliai neįmanomas, nes Lietuva netik nebuvo paskelbusi Vokietijai karo, bet net nepasipriešino Sovietų agresijai. Juo labiau nesimātė, kad egzil. Lietuvos vyriausybė priisiimtų pas save kuri nors iš neutralių valstybių Europoje; jų buvo likusios vos kelios ir jos drėžė jo iš baimės nusidėti tai ar kitai kariaujančiai pusei ir pačioms būti įtrauktoms i karą.

Kadangi egziliinės vyriausybės sudarymas nebuvo galimas, o be bendros politinės vyriausybės pasilikiti irgi nebuvo galima, tai buvo siekiama kompromiso. Jis buvo surastas forma sudarymo Lietuvos Tautinio Komiteto, pasiremiant teisėtos Lietuvos vyriausybės sutikta Lietuvos pasiuntinybės formaliais igaliavimais ginti Lietuvos valstybės interesus ir jos nepriklausomybę užsienyje. Konferencijos priimtas šiuo klausimu nutarimas buvo formulotas sekančiai:

— Nepriklausomos Lietuvos Nepaprasti Pasiuntiniai ir Igalioti Ministeriai, akivaizdo-

je Sovietų Sąjungos agresijos prieš Lietuvą,

remdamies teisėtų konstitucinių Nepriklausomos Lietuvos Valstybės organų jiems su teiktis igaliuojimais atstovauti Nepriklausomą Lietuvos Valstybę, kalbėti jos vardu, ginti jos nepriklausomybę ir saugoti jos interesus, protestavę prieš Maskvos smurto aktą, nepripažindami tam smurto aktui jokios teisinės galios nei pasėkų, ir vykdydami Tėvynės jiems uždėtą pareigą,

n u t a r ė

sudaryti Lietuvos Tautinį Komitetą, kurio vyriausieji uždaviniai bus:

Derinti visų lietuvių darbą Nepriklausomai Lietuvos Valstybei atstatyti, ir, ligi Lietuva yra okupuota, rūpintis Lietuvos valstybės ir Tautos reikalais;

Lietuvos Tautinį Komitetą sudaryti iš pirmininko ir dviejų - trijų nuolatinių narių; igalioti Lietuvos Tautinio Komiteto pirmininką, reikalui esant, daryti aktus ir veikti visuo Komiteto vardu;

kviešti viso pasaulio lietuvius talkinti Lietuvos Tautinio Komiteto darbui ir prašyti J. Š. Amerikos Valstybių lietuvių deleguoti i Komitetą savo igaliotinius sprendžiamuoju balsu. —

I Lietuvos Tautinio Komiteto pirmininkus buvo nutarta pakviesti inž. Ernestą Galvanauską; jo pavaduotoju ipso jure skaitėsi St. Lozoraitis, kaip legalus Lietuvos Diplomatinijos šefas; nuolatiniai nariais buvo numatyti E. Turauskas ir mano asmuo. Kiek vėliau, buvo dar numatytas antaras pirmininko pavaduotojas, P. Žadeikis, Lietuvos Pasiun-

tiny's Vašingtone.

Kadangi Lietuvos Tautinis Komitetas nebuvo jokia Lietuvos Vyriausybė prasme Lietuvos Valstybės Konstitucijos, o tik politinio vadovavimo kolektyvinis organas, tai joks kitas aktas apie Komiteto sudarymą nebuvo reikalingas. Bet buvo nusistatyta prašyti Respublikos Prezidentą, A. Smetoną, Lietuvos Tautinio Komiteto sudarymui pritarti ir su-teikti jo pirmininkui, E. Galvanauskui, paskyrimo aktą, eiti naujos vyriausybės ministerio pirmininko pareigas, kad galėtų tą vyriausybę tuojau sudaryti, jei tik susirastų kraštas, kuris ją priisiimtų laikinai rezidencijai su teise vystyti politinę veiklą Lietuvos labui.

Deja, Prezidentas A. Smetona, nors paties Lietuvos Tautinio Komiteto sudarymui prin-cipe pritarė, tačiau griežtai atsisakė suteikti E. Galvanauskui paskyrimą eiti Ministerio Pirmininko pareigas. Savo atsisakymą A. Smetona motyvavo tuo, jog negalys E. Galvanausku pasitikėti, atsižvel-giant i tai, kad Galvanauskas buvo prisidėjęs prie okupuoto užkergtos Lietuvai „Liaudies Vyriausybės“ ir tuo savo pasielgimu suklaidino daug lietuvių inteligentijos nuo gelbėjimosi iš bolševistinio pavojaus. Nors šis A. Smetonos atsisakymas ir buvo labai nemalonus dalykas, bet Lietuvos Tautinis Komitetas tuo dar nebuvo palaidotas ir, kaip bus toliau apibūdinta, turėjo nemažos reikšmės toje veikloje, kuri privedė prie Lietuvos vyriausybės paskelbimo 1941 m. birželio 23 d. aktyvios kovos keliu prieš sovietiškojo okupanta, vienkart pasttant, ir III-ji Reichą prieš Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo faktą.

Bus daugiau.

Didžioji ir Mažoji — viena Lietuva.

VIENERI METAI MAŽOSIOS LIETUVOS BICIULIŲ DRAUGIJAI MONTREALYJE.

1951 m. liepos mėn. 22 d. mas ir laikinas draugijos centras valdybos pareigas, išsiuntę iniciatyva buvo įsteigtas pirmas Mažosios Lietuvos Biciulių Draugijos skyrius užjūryje. Vyriausias šios draugijos tikslas — padėti Mažosios Lietuvos lietuviams, vargstantiems Vokietijoje. Iš kitos pusės, Mažosios Lietuvos nepakankamas pažinimas, jų reikalų nesupratimas ar net krašto atsižadėjimas, verčia drąsiai veikti propagandiskai ir visokiomis priemonėmis įdinti Mažosios Lietuvos klausimus.

Jau praėjo metai nuo steigimo dienos. Tą dieną susirinko vos 13 būsimų narių, o dabar jau turime per 50. Draugijai įsisteigus, teko imtis dar ir kitų, nenumatytų pareigų. Teko išpareigoti išlaikyti bent kelias Vasario 16-tosios Giminazijos klases Vokietijoje. Tam tikslui dalis mūsų tautiečių ir organizacijų aukoja vienkartinės ar nuolatinės sumas. Giminazijai remti iki šiol pasijusta 527,11 kanadiškų dolerių.

Mažosios Lietuvos Taryba paremta 158,68 kanadiškais doleriais, o mažlietuviams sušelp ti išsiųsta 23 maisto siuntinėliai.

Propagandos srityje parašyta straipsnių Mažosios Lietuvos temomis. Suruoštas Klaipėdos krašto atvadavimo minėjimas. Maž. Lietuvos Biciulių D-jos Montrealio skyrius, eida-

Tolimesnėje Montrealio M. L. B. D-jos veikloje yra numatyta šalpos reikalui loterija, praveisti aukų bei narių verbavimo vakų, o žiemos metu ruošti įvairias paskaitas ir diskusijas tiek Maž. Lietuvos, tiek kitomis aktualiomis Lietuvos vadavimo temomis. Toliau ypatingas dėmesys bus atkreiptas Maž. Lietuvos „Keleiviniui“ išlaikyti bei remti.

Maž. Lietuvos Biciulių D-jos Montrealio skyrius, patiekdamas savo metinę apyskaitą, dėkoja visiems tautiečiams už pasitikėjimą ir nuoširdžias aukas. M. L. B. D-jos L. C. Valdyba prašo visus savo biciulius ir toliau nepamiršti remti mūsų vargstančius brolius bei paremti jų sunkias kovas Vokietijoje.

Maž. Lietuvos Biciulių D-jos Montrealio Skyriaus be D-jos Laikinė Centro Valdyba.

Mažosios Lietuvos Biciulių D-jos Montrealio Skyriaus

Metinis Balansas:	
Pajamos	Išlaidos
Pajamos iš narių mokesčio \$ 38.50	Įvairios išlaidos \$ 33.19
Aukos mažlietuvių šalpai \$ 284.78	Pasiųsta M. L. T-bai \$ 158.68
Gimnazijai \$ 551.15	Išsiųsta maisto siuntinių už \$ 143.07
Gimnazijai \$ 551.15	Pasiųsta Vasario 16-tosios Gimn. \$ 527.11
Aukos ir prenumerata už „Keleivį“ .. \$ 20.90	Kasoje lieka \$ 33.28
\$ 895.33	\$ 895.33

Montrealis, 1951 m. liepos 22 d.

Maž. Lietuvos Biciulių D-jos Montrealio Skyriaus bei Laikina Centro Valdyba.

Iš visur ir apie viską

— **Ciangkaišeko** studentai demonstruoja Formozoj prieš britų pasiuntinybę, protestuodami dėl britų draugiškos laikysenos komunistinės Kinijos atžvilgiu.

— **Eilė vokiečių** lakūnų, esančių sovietų nelaisvėje, įpareigoti sovietų turbininiais naikintuvais MIG 15 kovoti Korėjoje, Kinijos pusėje.

— **Medicinos biuras** Liurde nustatė, kad gamtinėmis jėgomis nėra išaiškinamas išgijimas Theis Angele iš Tettnango, netoli Konstancos. Ji yra 29 m. amžiaus, daugelį metų

buvo paraližuota, negalėjo kalbėti ir kitų maitinama. Po atsilankymo į Liurdą ji visiškai pasveiko.

— **Mirė Australijos** opozicijos vadas J. B. Chifley. Jis gimė 1885 m. kalvio šeimoje. Jau nuo 15 m. amžiaus jis pasireikavo savistovų darbu.

J. B. Chifley pasireiškia kaip aktyvus geležinių unijos narys ir energingas kovotojas už darbiečių partijos interesus. Nuo 1931 m. prasideda J. B. Chifley politinė karjera. Jis kelis kartus išrenkamas į parlamentą, o 1941 m. gauna fi-

nansų min. portfeli, kurį 1945 m. iškeičia į min. pirmininko.

Per 6 savo valdymo metus (1945 — 1949) J. B. Chifley stengėsi daryti viską, kas palengvintų ir pagerintų Australijos darbininkų gyvenimo ir darbo sąlygas. Daug kas jo politiką laikė beveik lygią komunistui, bet jis pats ne kartą yra pareiškęs: „Komunistų politinė filosofija yra visai kita, negu mūsų (darb.); mes norime nugalėti komunizmą, sudarydami Australijoje tokias gyvenimo ir darbo sąlygas, kad joks darbininkas nenorėtų ir pagalvoti apie komunizmą“.

— **10-ties metų** vaikas sveria 267 svarus. Per krūtinę jis turi 50 colių, dėvi 12 nr. batus, marškinius 18 nr. Pusryčių suvalgo 6 kiaušinius, 2 kvartus pieno ir svarą lašinių. Per savaitę jis suvalgo už 50 dol. Gyvena Springfield, Colo.

— **Maršalas Petainas** liepos 23 d. Prancūzijoje, Ile d'Yeu ligoninėje mirė, sulaukęs 95 metų amžiaus. Petainas buvo pargarsėjęs laike pirmojo pasaulinio karo, kada jis 1916 m. vadovavo Verduno tvirtovės gynimui ir sulaukė Vokietijos armijos. Antrame pasauliniame kare jis stovėjo sumuštos Prancūzijos priešakyje, kaip „Vichy“ režimo prezidentas. Už bendradarbiavimą su vokiečiais prancūzai po karo maršalą Petainą buvo nuteisę kalėti iki gyvos galvos. Prieš porą savaitių jis buvo paleistas iš kalėjimo.

— **Buenos Aires** provincijos sostinė, La Platos, Italų ligoninė tėvai atgabeno apendicito operacijai savo dukterį, elia Mateos, 13 metų amžiaus. Quilimos priemiesčio daržininkai labai nustebo, kad gydytojai jiems pranešė, kad Delia yra „jis“, o ne „ji“. Nustebo ir „ligonė“, kuri dėl blogo fizinio susiformavimo manė, kad priklauso „dailijai lyčiai“. Tą pusį vyrų, pasirinko vardą Daniel.

— **Sovietų profesorė**, Olga Lepėšinskaja, Maskvos moksline ninkų namuose pareiškė, kad žmogus gali gyventi 200 metų. Anot jos, gyvenimą pailgina sodos junginio išvirkštimai ir maudynės. Maskvos dienraščiai spausdindami, Lepėšinskos kalbą, pažymėjo, kad Char'kovo apylinkėse, Ukrainoje, nepaprastai tyro vandens šaltinių dėka, yra 30.000 tūkstančių gyventojų, kurių amžius viršija 100 metų. O šiaurės Kaukaze gyvena valstietis Vasilij Taškin, kurio amžius pasiekė 145 metus. Seniausia moteris Rusijoje skaitoma Kazamia Khanum, Turkmenijos gyventojas, turinti 127 metus, kurios sūnui šiemet sukako 80 metų amžiaus.

— **Fishok, Ill.**, gyvena 25 metų žmogus Robert Earl Hughes, kuris sveria daugiau negu 800 svarų. Medikų draugijos atstovas sako, jog žmogaus

svoris per 800 svarų esąs neįprastas. Sunkiausias medicinos draugijos dokumentams žinomas žmogus gyvenęs N. Carolina, gimęs 1798 m., kuris turėjęs 7 pėdas ir 8 c. aukščio ir svėręs 1.000 svarų. Robertas tebėra 6 pėdų aukščio. Per alkūnę jis yra 6 colių storumo, per kelį 33 colių. Iš paveikslų jis atrodo kaip kiek apiforminta mėsos krūva.

— **Australijos ABC** vyr. direktorius, grįždamas iš kelionės po Ameriką, Kanadą ir Europą, kurios metu jis studijavo galimumus įvesti televiziją Australijoje, pareiškė, kad Australija dar ilgai neturėsianti televizijos. Net jeigu darbai būtų tuoj pat pradėti, tai visvien tik apie 1952 metų pabaigą galėtų būti užbaigti.

— **71 italų jūrininkas** Sydneyje uoste paliko imigrantus atvežusį laivą ir nutarė pasilikti. Uosto policijos teismas nubaudė visus po 6 mėnesius kalėjimo ir po deportuoti, kaip nelegalius imigrantus.

— **Vakarų Australijoje** aptikti laukai, kur, kaip rodo paryti tyrimai, gilumoje gali būti naftos. Artimiausiu laiku, dalyvausiant J. A. V-bių naftos ekspertams, bus pradėti gręžti šuliniai. Plotas, kuriame spėjama esant naftos, siekia apie 386.000 kv. mylių.

— **Argentinos senatė**, senatorius Madariaga pareiškė, kad vien Buenos Aires mieste išcena 49 dienraščiai, 251 periodinis leidinys ir 718 žurnalų.

Viso Argentinoje eina 2.400 periodinių leidinių, iš kurių tik 400 yra Peronistų partijos kontrolėje, o visi kiti yra nepriklausomi, nors didžiuma jų remia valdančios partijos „justicialismo“ programą.

— **170.000 dolerių sportui**. Kanados vyriausybė numato 1952 metais Helsinyje, Suomijoje, įvystančio sporto Olimpiadon sudaryti galimybę dalyvauti galimai didesniai kanadiškių sportininkų skaičiui. Tam reikalui paskirsianti 170.000 dolerių. Helsinkyje tuo būdu būsianti suteikta galimybė dalyvauti 140 Kanados sportininkų.

— **United Press** telegrafo agentūra praneša, kad raudonosios Kinijos vyrams suteikiama ir „vedybinė porcija“. Rytų Kvantunge, Swatow-Chow scrityse ir kt., vykstant į Korejos frontą kariai aprūpinami žmonomis nuo 18 iki 20 m. amžiaus. Kolchozų darbininkams suteikiamos žmonos nuo 26 iki 35 m. amžiaus. Senbarniams ir našliams duodamos nuo 36 iki 45 metų amžiaus žmonos.

Žmonos parenkamos iš aristokratijos tarpo. Joms duodamos perskiros nuo jų vyrų ir apvedinamos su bolševikais, kad padidintų Kinijos gyventojų prieauglį.

vos dalį, sovietai tuojau pradėjo agitaciją, kad vyrai eitų į kariuomenę, kariaut. Kieno vyrai stot kariuomenėn, tų ūkiai nebus paliešti jokiomis duoklėmis, jokiomis prievolėmis, o jeigu vyrai nestot kariuomenėn „savanoriais“, tai turtas bus konfiskuotas ir jo savininkai bus išvežti į priverčiamojo darbo koncentracijos stovyklas, kaip žmonės sako: kur pipirai neauga.

— Kaip gi žmonės į tai atsiliepė?

— Kaip žinoma, rusai iš išvežtųjų pirmosios okupacijos metu Lietuvos kariuomenės dalių Rusijos gilumoje sudarė vadinamąją šešioliką diviziją, kuri dalyvavo mūšiuose prie Stalingrado. Tai divizijai vadovavo generolas Karvelis, kurį rusai buvo pakrikštiję į Go-riub. Tai ir naujus „savanorius“ antrosios okupacijos metu varė į šią 16-ą diviziją. Deja, liūdnas buvo šios divizijos likimas. Ji buvo pastatyta prieš vokiečius prie Šilutės, Klaipėdos krašte, ir vokiečiai ją apsupo ir visiškai sunaikino. Žuvo daugybė lietuvių.

— Be ko kita, — pridėjo p. Žiežmarietis, — tuose mū-

šiuose pasižymėjo ir vienas Žiežmarių gyventojas Chamač kausko Kazio sūnaus, kuris, kaip skelbė sovietinė spauda (p. Žiežmarietis rodo ištiraus iš „Tiesos“), užmušęs 10 vokiečių, bet ir pats žuvis. Įdomi smulkmena. Kadangi žuvusiojo tėvas Kazys Chamač kauskas yra senas, jau per 70 metų ir nesveikas, tai jis kreipėsi į sovietinę valdžią ir, likęs be maitintojo, prašė paramos. Valdžia jam atsakė: sūnus užmuštas ir gyvybės jam grąžinti ne galima... O p. Chamač kauskui išdavė kortelę, kad už žuvusį sūnį jis turi teisę Žiežmarių kooperatyve nusipirkti du kilogramus cukraus...

— Kito brolio Chamač kausko, Igno, sūnus, — tęsia p. Žiežmarietis, — taip pat buvo paimtas „savanoriu“ į kariuomenę, bet buvo įtartas kaip fašistas, pasodintas į kalėjimą. Jo likimo nežinau. Trečio žiežmariečio, p. Paškevičiaus, sūnus išėjo partizanų, tai visą šeimą okupantai suėmė ir išvežė į Sibirą, kur visi mirė nuo bado ir šalčio.

— Kaip gi buvo su 16-ta divizija?

— Ji buvo vėl papildyta naujais „savanoriais“ ir vėl pa-

Lietuviai visur

* **Leonardas Šimutis**, „Draugo“ redaktorius, parašė žodžius kantatai, skirtai Mindau go garbei. Muziką parašys jo sūnus muzikas. Išleidžia prel. Pr. M. Juras.

* **A. Binkevičiūtė** - Gučiuvienė, gražiai užsirekomendavo Perth radiofono programoje ir 2 koncertuose australų publikai.

* **B. Kerbelienė** priimta aktorė į Buenos Aires miesto teatro trupę.

* **Elena Rukštelienė** dainuos lietuviškas dainas Adelaidės Valstybiniam Radiofone.

* **Lietuvoje beliko tik 101 kunigas**. Vilniaus vyskupijoje liko 30 kunigų, Kauno arkivyskupijoje 54, kitur Lietuvoje 17. Krašte nėra nė vieno vyskupo. Kelį paskirtieji administratoriai „dingo“. Vilniaus katedra šiuo metu yra paversta muziejumi ir pertvarkoma užpakalinė siena. Ausros Vartų koplyčia tebėra atdara dar.

* **Kaune J. Apuškinas** ir N. Vinikovas vadovauja A. Klenickio operos „Prie Nemuno“ pastatymams.

* **Jurgis Griška**, buvęs vienas iš Eltos redaktorių Lietuvoje prieš porą metų atvykęs su žmona Amerikon, jau devyni mėnesiai guli State Sanatorium Tutland, Mass.

* **Kun. Shambaris** vyks į Tokio, Japoniją, kur jis mokysis japonų kalbos Maryknoll mokykloje.

* **Lietuvių Studentų Draugija** projektuoja surengti kilnojama lietuvišką parodą. Jos tikslas — supažindinti amerikiečius su lietuvių kultūra bei jos siekimais.

* **Liūtas Grinius**, buv. Lietuvos prezidento sūnus, išrinktas Chicago lietuvių studentų atstovybės pirmininku.

* **Henrikas Zeimelis**, kvietimas redaguoti Brooklyno „Vienybė“, jau yra atvykęs į Brooklyną, bet išvyksta į Kanadą išvyksta į Kanadą.

* **X. Strumskis**, muzikos srities veikėjas Brooklyne, automobilii išvyko į ilgesnę kelionę Kanadoje.

* **Lietuvė advokatė** Susan Shalna yra pirmininkė ekonominių, politinių ir socialinių studijų komisijos, kurios tikslas veikti taikos labai santykiuose su JTO ir Amerikos vyriausybe.

* **Belgijoj** gyvenęs tremtinys Pr. Limontas laisvalaikiais nuo darbo pasistatė patogų 5 metrų ilgio motorinį laivą.

* **Gen. T. Daukanto** sveikata pašljo. Sunkios gyvenimo sąlygos veikia buv. Lietuvos krašto apsaugos ministerio, profesoriaus ir buv. Lietuvos atstovo Pietų Amerikai sveikatos stovį.

Dabartiniu metu gen. Daukantas yra med. gydytojo, Dr.

Gintylos priežiūroje: Av. Forrest 2380, I E, Cog hland, Bs. Aires.

* **Mažosios Lietuvos** veikėjas Dr. V. Didžys su savo šeima įsikūrė Australijoje, kur dirba savo profesijos darbą.

* **Kacete žuvusio** Klaipėdos Krašto Direktorijos pirmininko Martyno Raisgio abu sūnūs įsikūrė Australijoje.

* **Vilniaus universiteto** lektorius ekonomistas Dr. Brožaitis gyvena Čikagoje ir ten profesoriauja.

* **Gimnazijos direktorius** Emilis Naubūras gyvena Čikagoje ir ten profesoriauja. Naubūras anksčiau gyvendamas tremtyje Vokeitijoje parašė vokiečių kalba knygą „Prussos-Litauische Heimat“, kuri, deja, dėl lėšų stokos dar nėra atspausdinta.

* **Plikiškis Mykolas Kujus** baigęs Kauno universiteto liuanistikos mokslus, 1950 m. Erlangenio universitete baigė ekonomijos mokslus, ruošia spaudai kunigo profesorius Dr. V. Grigalaicio atsiminimus.

* **Šilutiškis Arno Endrikaitis** Miuncheno universitete neseniai baigė miškininkystės mokslus.

* **St. Urmanas**, iškankintas 3 metus Butrykuose (Maskva) ir 2 metus Sibire, laimingai paspruko ir po 8 mėn. 1947 m. atbėgo į Švediją, o iš ten į Prancūziją. Čia buvo vienas iš svarbiausių liūdininkų Kravčenkos procese.

Iš Prancūzijos išėjęs keliauti po pasaulį pėsčias, jau nužygiavęs per 23.000 km kelio, aplankė visas V. Europos šalis, net Jugoslaviją. Didžiausias pundas kelionių dienoraščių su žymių asmenų parašais ir antspaudomis bei laikraščių iškarpomis paliūdija, kad tos kelionės tikrai įvykdytos. Buvęs pas Švedijos karalių, pas Churhillį, pas De Gaulle, net Ali Khan su Rita Hayworth aplankęs. Romoje buvęs priimtas popiežiaus audiencijoje ir labai sudominęs popiežių savo pasakojimais apie Lietuvą, Rusiją ir visas apkeliautas šalis. Keliauninkas moka kuone visas Europos kalbas.

Tolimesnis St. Urmano kelionių planas: Australija, JAV, Pietų Amerika, Afrika, Indija su galinguoju Everestu, kurį pasiryžęs nugalėti.

* **Pabaltiečių vakaras** - balius Melbourne sutelkė 400 Estų, Latvių ir Lietuvių. Buvo permaža salė ir daugelis negalėjo patekti į vakarą. Šis balius buvo jau trečias jungtinis Pabaltiečių pasirodymas Melbourne septynių mėnesių laikotarpyje. Vakaras praėjo labai gražioje nuotainkoje.

ANTRA SOVIETŲ OKUPACIJA LIETUVOJE PASAKOJA IŠ ŽIEŽMARIŲ ATBĖGĘS LIETUVIS.

6. **Lietuva kare ir be pinigų.** Besikalbant su p. Žiežmarietis, aiškėja daug dalykų, kurie pergyvenusiems pirmąją sovietinę Rusijos okupaciją Lietuvoje, yra aiškūs, nes jie yra tie patys. Šių faktų patvirtinimas yra tuo svarbus, kad patvirtina bendrą sovietinę, komunistų vykdomąją tvarką ir nuneigia tuos komunistų leidžiamus gandus, kurie teigė, kad po Antrojo Pasaulinio karo komunistai pasidarė kitoki, daugiau priartėjo prie vokiečių. Komunistai platino ir tebeplatina gandus, kad sovietinė santvarka pasidarė daug žmoniškesnė. Girdi, sovietuose komisari, vakarų pavyzdžiui, pavadinti ministeriais, armijos komandoriai pavadinti karininkais — oficialiais, generolais, pulkininkais, kaip ir caro Nikolajaus antrojo laikais, — taigi ir visas sovietinis gyvenimas nukreiptas kitokia kryptimi — ūmoniškesne, vakarietiškesne.

— Tai yra tikrai propaganda, — sako p. Žiežmarietis, — nes kaip buvo anksčiau — pirmosios okupacijos metais, taip yra ir dabar. O kadangi okupacija, tęsiama daugiau metų, tai ir jos padariniai yra didesni ir gilesni. Pavyzdžiui, pradžioje antrosios okupacijos buvo vykdoma vadinamoji žemės reforma: žemė žmonėms buvo dalinama gabalais, o vėliau — iš jų atimta ir suvesta į kolchozus.

— Kaip gi Lietuva išgyveno karo metą, būtent — jo pabaigą?

— Užėmus Rusijai Lietuvą karo metu, prasidėjo antroji Lietuvos okupacija. Tuoju metu buvo paskelbta mobilizacija. Tiesa, oficialiai mobilizacijos lyg ir nebuvo. Lygiai taip, kaip ir Vokietijos okupacijos metu. Hitleris įuk oficialios mobilizacijos Lietuvoje nedarė, bet verbavo „savanorius“ gaudė, apsupant kaimus, jaunimą, grąsino ūkininkams, degino kaimus, jeigu iš jų nėjo „savanoriai“. Taip padarė ir Stalinas. Užėmę rytinę Lietu-

— Rusai visus pinigus, ko kius lietuviai turėjo, įsakė sunėsti ir nieko už tai nedavė. Rusai paskelbė, kad tie pinigai yra beverčiai, o aukso, sidabro ir platinos žmonės neturi teisės turėti. Todėl, kas ką valdžiai nunešė, nieko už tai negavo, o kas pasiliko, sulauks kitų lai-

— Bet gi, Lietuvos žmonės tokiu būdu liko visai be pinigų?

— Taip. Absoliučiai be jokių pinigų.

— Kaip gi jie galėjo gyventi?

— Ūkininkai pradėjo, kiek galėdami, nešti ir kooperatyvus tai sviesto svara, tai lašinius ir keisti į cukrų, druską, geležį, ko kam reikėjo. Tokiu būdu prasidėjo mainų prekyba. Bet buvo bėda, kad kooperatyvai nieko neturėjo. Todėl gaudavo iš kooperatyvo už atneštą sviestą ar lašinius raštelį, su kuriuo vokiečiai davė kooperatyvą mėnesį, du ir daugiau, kol gaudavo cukraus ar druskos. — O my God!!! Tai bent sovietinė tvarka ir komunistinis gerbūvis!!!

(d. b.)

Moderniojo romano pranokejas

H. de Balzac (1799 — 1850).

RAŠO DR. G. I. ZIDONYTĖ.

II.

Balzako kūryba yra didaktinė. Rašytojas buvo pilnutinai objektyvus, tiesus, jo veikaluose neįstingavo jokie pendantiškieji, jokio užslėpto dogmatizmo. Jis nesprenžia, ar žmogus geras ar blogas, jį stebindžiojo autorius akimis žiūrintis, bet vaizduoja jį tokiu, koks jis pats jaučiasi, kokių jis pats sau atrodo, jis patiekia kiekvieno veikėjo atspindį jo nuosavos sąžinės veidrodyje. Rašytojas — gilus psichanalistas. Tačiau, nežiūrintis šių individualistinių bruožų, reikia nepamiršti, kad Balzako romanas yra visdėlio ištisai socialus. Žmogų jis visados jungia ekologiškai su jį supančia geografine, istorine ir kultūrine aplinka. Balzakas gyvena tuo metu, kai Prancūzijoje grūmėsi įvairūs filosofiniai sūkuriai; kai prieš vadina mąjį spiritualistinį judėjimą (Maine de Biran) tvirtai savo pozicijas gynė mokslininkai (Lamarck, Cuvier, Laplace), kurie tęsė 18-jo šimtmečio mokslinį ir enciklopedistinį judėjimą, ruošdami dirvą Auguste Comte pozitivizmui. Aplinkos veiksmų įtaka buvo laikoma lemiančia žmogaus visokeriopą vystymąsi. Balzakas — racionalistas, irgi stengiasi žmones vertinti mokslinė, racionalistinė šviesa. Jis lygiai daug reikšmės teikia individų asmenybės formavime išorinėms įtakoms, kaip ir igimties polinkiams. Jis įrodė, Marcel Aymeris žodžiais tariant, kad net ir seksualinių polinkių pasireiškimai yra tam tikra socialinio elgesio forma (Balzac: The first modern novelist. The New York Times Book Review, August 13, 1951, p. 1.). Turtinga augstos kilmės darna neįsimylėjanti krautuvės ar restorano patarnautojo, kad ir kaip dailus ir protingas jis bebūtų. Meilė nesanti nesuvaldomas gaivalingas jausmas pats per save, kaip tai buvo priimta romantiku, o jūdus, svyrojančius, gana nesunkiai prisitaikę prie gyvenamojo momento „formų“.

Taigi H. de Balzac piešia gyvenimą istoriko objektyvumu ir tikslumu. 19 šimtmečio visuomenė buvo fonas, ant kurio iš būdingų, ryškių tipų Balzakas išdėstė gyvą, tikslų ir didžiai įspūdingą savo meto mozaikinį paveikslą. Šiandien, nors gyvenimo sąlygos ir būdas nuo Balzako laikų yra daug pasikeitę, jo kūryba nėra pasenusi, nes jis savo kūriniuose parodė ne vien patrauklų, kaleidoskopišką to meto žmonių veiklos vaizdą, bet sugebėjo išvėlgti ir savo veikėjų dvasios gelmes, išryškinti tai, kas žmogui yra esminga, pastovų, žmogišku mastu — amžina.

Daugeliui Balzako kūryba atrodo desperatiška. Sekdamas to laiko mokslininkų teorijas, būdamas jų įtakoj, jis šaltai, objektyviai ir konkrečiai, bet pernelyg sutirštintomis spalvomis pergyvena blogi gamtiškumo pasaulio. Nesiskaitymas su priemonėmis kovoje už būvį, gėbūmas, silpnesniųjų ujamumas, liudija žmonijos menkavertisumą, ankštus materialistinio gyvenimo rūmus, kuriuose ji be išeities plakasi. Bet ji tiki, kaip ir dauguma jo bendraamžininkų, į šviesesnę žmonijos ateitį, į visuotinę pažangą mokslo dėka. Jis svajoja apie ūkišką ir kultūrinę reorganizaciją, apie socialinę progresą, kurie jam atrodo įmanomi rinktinių protų vadovybė.

Nors Balzakas buvo didelis mokslo gerbėjas, persiėmęs racionalistinėmis teorijomis, tačiau jo smegenyse užteko vietos ir spiritualistiniam pradui. Jis buvo skaitęs Mesmer'į, Swedenborg'ą, grafa Saint Martin, kurie neabejotinai jam buvo padarę šiek tiek įtakos. Iš šios įtakos išplaukė jo tikėjimas ir tam tikras įtaigas tarp žmonių ir dvasių, į mistišką ekstazę, gamtos — augalinės ir gyvulinės — vienumą ir dieviškąją išimtimį, ir ryšį tarp jų — antgamtinio pasaulio. Tad iš vienos pusės racionalistas, iš antros — mistikas. Neišsėmama jo vaizduotė, romantiška ir aistringa, jungia jame abu — realųjį ir nerealiųjį — pasaulius.

W. SOMERSET MOUGHAM.

Prie progos durų

Vertė V. MACKEVIČIŪTĖ.

Jie gavo pirmos klasės vagoną sau vieniems. Tai buvo laimė, nes jie daug ką turėjo su savim pasiėmę, Albano lagaminas ir kelionės krepšys, Annės rūbų lagaminas ir jos skrybėlė dėžė. Prekiniam vagone jie turėjo dvi skrynias, prikrautas pačių reikalingiausių daiktų, bet likusį bagažą Albanas atidavė priežiūrai vieno agento, kuris turėjo jį nugabenti į Londoną ir saugoti, iki jie nurodys, ką su juo daryti. Jie turėjo daugybę paviekslų ir knygų, retenybų, kurias Albanas buvo surinkęs rytuose, jo ginklų ir balnų. Jie paliko Sondurah visam laikui. Albanas savo įpročiu dosniai užmokėjo nešėjui ir nuėjo į kioską spaudos pirkti. Jis nusipirko „New Statesman“, „The Nation“, „The Tatler“, „The Sketch“ ir paskutinį numerį „The London Mercury“. Sugrįžęs į vagoną, jis sviedė juos ant sėdynės.

„Turime tikrai vienos valandos kelionę“, tarė Annė.

„Aš žinau, bet aš norėjau juos nusipirkti. Aš esu taip ilgai badavęs. Ar nepuiku pagalvojus, kad rytoj rytą mes gausime rytdienos „Times“, „The Express“ ir „The Mail“?“

Ji neatsakė ir jis nusigrįžo, nes pamatė einančius jų link du asmenis, vyrą ir moterį, buvusius bendradarbius iš Singapūro.

„Ar pro mutinę praėjote gerai?“, sušuko jis jiems linksmiai.

Atrodė, kad vyras negirdėjo, nes ėjo toliau, bet moteris atsakė.

„Taip, jie niekad neranda cigarečių“.

Ji pamatė Annę, draugiškai jai nusišypsojo ir nuėjo. Annė užkaito.

„Aš bijojau, kad jie panorės čionai ateiti, jei galime, pasilaikykime vagoną sau“.

Ji pasižiūrėjo į jį smalsiai.

„Aš manau, kad tau nėra ko rūpintis“, astakė ji. „Aš nemanau, kad betkas įeitų čionai“.

Jis užsidėję cigaretę ir nuėjo prie vagono durų. Jo veide buvo linksma šypsena.

Jiems plaukiant Raudonąja jūra ir pučiant žvarbiam vėjui kanale, Annė stebėjosi matydama, kad vyrai, kurie šiaip atrodė gana padoriai savo baltuose rūbuose, kuriuose ji buvo papratusi juos matyti, taip žymiai pasikeitė, apsisvilę šiltesnius drabužius. Jie buvo ne į ką nepanašūs. Jų kaklaraiščiai buvo baisūs ir marškiniai prasti. Jie dėvėjo grubias flanelines kelnes ir apsmukusius senus golfo švarkus, siūtus aiškiai ne pagal užsakymą, arba mėlynos saržos kostiumus, kuriuose matėsi provincijos siuvėjo darbas. Daugelis

GEDIMINAS ŠALTINIS

LAIMĖ

Buvo vakaras ir mes sėdėjome, ir klausėmės varlių kvarkimo. Mes negirdėjome ir nematėme jo ateinant. Jis stovėjo priešais mus ir buvo labai senas, ir žila barzda.

— Ko jūs čia sėdite? — paklausė jis.

Mes pasižiūrėjome vienas į kitą ir susišypsojome.

— Ko jūs čia sėdite — jis vėl paklausė.

Mes pasižiūrėjome vienas į kitą ir buvome nustebę.

— Ko jūs čia sėdite? — jis tarė ir jo balsas virpėjo.

— Kad mes nenorim miego, — atsakiau.

— Kad mes labai laimingi, — ji šnibždėjo.

— Laimės nėra, — kalbėjo jis. — Laimė seniai mirus. Man pasakojė apie ją mano sesuo mirtis. Anuomet laimė buvo atėjus į pasaulį. Ji buvo visai nuoga ir graži, ir dainavo. Ją užmušė akmenimis jūsų tėvų tėvų tėvai. Seni vyrai svaidė akmenis į ją, kad ji taip nuoga būtų; ir senos moterys įtūžė mėtė akmenis, kad ji buvo graži. O laimė, mušama, dainavo apie laimę. Ir jos daina jaunimą apžavėjo. Bet laimė, pati Laimė, — mirus. Tad ko jūs sėdite čionais?

— Kad mes nenorime miego, — ji šnabždėjo.

— Kad mes labai laimingi, — aš tariu.

ŽIEŽIRBOS

Matų etalonai...

...„Leiskit priminti anglų vienetų oficialią istoriją. Anglų karalius Henry I XII šimtmečio formulavo jarda, kaip atstumą nuo karališkosios nosies galo ligi jo didenybės nykščio. Pagrindinis matininkų ilgio matas yra rod, kombinuotas ilgis kairiosios kojos pėdos šešiolikos vyrų, išėjusių iš bažnyčios sekmadienio rytą“...

Prof. S. Kolupaila.

„Technikos Zodis“ 4 nr.

Kompensacijos...

„Žinoma, už taiką, krikštą (Mindaugo) ir tarpininkavimą

pas popiežių turėjo šį tą laimėti ir Lėvonių ordinas, arba kalavijuočiai“.

Dr. A. Kučas.

„Šv. Pranciškaus Varpelis“.

Antitezė.

Vincas Kudirka net Himnan įrašė: „Iš praeities tavo sūnūs te stiprybę semia“, o Stp. Vyntas rašo:

„Sekant beveik visą lietuviškąją spaudą, stebint mūsų visuomeninę ir politinę veiklą, krinta į akis mūsų perdidelis knaisiojimas po praeitį“.

„Laisv. Lietuva“ 6 nr.

nys, kurį šis rašytojas pasiėmė — tiksliai pavaizduoti pasaulį tokiu, koks jis yra iš tikrųjų, iškeliant jo blogumus ir tuo pat metu nurodant gaires į jo tobulinimą, — buvo toks didelis, kad net ir pusiau jo atlikimas yra didžiai vertintinas, Balzakas jam deramo įvertinimo ir sulaukė.

H. de Balzac kūryba yra kryžkelėje tarp romantizmo ir realizmo. Savo ugnia vaizduote, Balzakas yra romantiškas, savo gi pamėgimų teisingai, smulikai ir vispusiškai aprašinėti gyvenimą, jis yra realistas. Jis yra nesąmoningas realizmo kūrėjas ir jo mokytojas. Dar ir šiaandien jo įtaka prancūzų romane yra viena iš stipriausių.

G. I. Židonytė.

„Bubulio ir Dundulio“

PREMJERAI ARTEJANT.

Pradėdamas rudens parengti kad ir premjerą iš Čikagos atvyks autorius. Spektaklio metu numatoma maža paroda teatro foje — lyg ir trumpai Montrealio aktorių darbo apžvalga.

Tebūnie šis trumpas pranešimas apie būsimą spektaklį drauge ir kvietimas plačiau Montrealio visuomenei susidomėti premjera. Visos aktorės pastangos ir darbas bus tik tada įprasmintas, jeigu šiaip ne dangos jiems gyvai ir šiltai lieps žiūrovai.

N. 1.

NAUJI RASTAI

Dr. Jonas Balys. LIETUVISKOS PASAKOS. II leidimas. Iliustravo A. Vaicaitis, viršelis P. Augiaus. Išleido LKSD Liet. knygų klubas, 2334 So Oakley Ave, Chicago 8, Ill., USA. 1951 m. Kaina 2.50 dol.

Tikrai gražus ir vertingas leidinys. Pasakos atspausdintos gerame popieriuje, neblogai išrastos ir labai gražiai iliustruotos. Tokio leidinio, kuris būtų labai reikalingas, ypač mūsų mokykloms, ir tokios estetikos jau seniai neturėjome. Jeigu jis būtų išrastas gražuose viršeliuose, tai būtų kiekvienos bibliotekos puošmena. Knyga verta įsigyti kiekvienam, kas tikrai domisi ir vertina lietuviškąją knygą.

„NEMUNAS“ 6 nr. 1951 metai. Turinys: Vyt. Alanto — Prie konvejerio pertraukos metu; L. D. — Sibiro tigro puolimo belaukiant; Liudo Dovydeno — Klojimas su širdimi; G. I. Židonytės — V. Krėvės „Dangaus ir žemės sūnūs“; 14 birželio; Iš Bostono gyvenimo; pluoštai poezijos, kronikos; daug iliustracijų ir t. t.

AIDAI 6 nr. turinys turi: V. Vaitiekūnas — Pijaus Ūi socialinė doktrina; J. Aistis — apie laiką ir žmones — Poesis et veritas; Zenonas Ivinskis — Merkelis Giedraitis; prof. Vl. Silkarskis — Rytų Newmanas. Dailiosios literatūros puslapiuose randame: Kazio Bsadūno — Mažasis Balades; Vinco Kazoko ir J. Janavičiaus eiles; Antonio Tulio — Kumberlando kalnuose. Be to apžvalga. Numeris iliustruotas Rafaelio, Hanna Dallos, E. Docietės dienų — 8-to rugsėjo jau žinomoje Gesu Hall, Bleury gat., 7.30 vakaro. Tikimasi, de Vinci paveikslo detalė.

ri nutaškuodavo tamsumą šaltais, ryškiais lopais. Buvo matyti nešėjai, besitampą aplink, ir stoties budėtojas, riebų ir svarbus savo kepure — katiliuku. Stoties budėtojas papūtė švilpuką ir pamojo ranka. Albanas įžengė į vagoną ir atsėdėjo kampe priešais Annę. Traukinys pajudėjo.

„Mes atvyksime į Londoną šeštą valandą ir dešimt min.“, pasakė Albanas. „Jermyn gatvę turėtume pasiekti apie septyni val. Mums liks viena valanda laiko išsimaldyti ir persirengti, ir aštuntą valandą trisdešimt min. mes galėsime nuvykti į Savoy pietų. Šįvakar, mano miela, turėsime butelį putončio gėrimo ir puikius pietus“. Jis susijuokė. „Aš girdėjau, kad Strouds ir Moundys ruošia Trocadero Grill Room'e sutikimą.“

Jis pasiėmė laikraščius ir paklausė Annės, ar ji norinti ką nors paskaityti. Annė pakratė galvą.

„Pavargusi?“ Jis nusišypsojo.

„Ne“.

„Sujadinta?“

Kad nereikėtų atsakyti, ji truputį nusijuokė. Jis ėmė žiūrėti laikraščius, pradedant leidėjo skelbimais, ir ji suvokė tą didelį pasitenkinimą, kuris buvo jaučiamas jam gilinantis į dalykus. Jie gaudavo tuos pačius laikraščius Sondurah'e, bet jie ateidavo šešias savaites pavėlavę, ir nors juose būdavo žinių, kas dėjos pasaulyje, kuo jie labai domėjosi, tačiau jie lyg pabrėždavo jų tremtį. Šitie gi buvo švieži, ką tik iš preso. Jie kitaip kvėpėjo. Jų gyvumas buvo patrauklus. Jis norėjo juos skaityti visus iš karto. Annė pažiūrėjo pro langą. Lauke buvo tamsu, ir ji neduog ką galėjo įžiūrėti, tik jų vagono šviesos atsispindėjo stikle, bet ir jos greit išnyko, pravažiavus miestą. Tada ji pamatė žemus namelius, nutolusius už kokios mylios vienos nuo kito, su žiburiu lange tai šen, tai ten, ir niūrius kaminų piešinius dangaus skliaute. Jie pravažiavo Barking, East Ham ir Bromley — tai buvo kvaila, kad pavadinimai perone, jiems pravažiuojant stotis, išsiskaidavo jai drebuli — ir pagaliau Stepney. Albanas sudėjo laikraščius.

„Už penkių minučių būsime vietoje“.

Jis uždėjo skrybėlę ir nukėlė nuo lentynų daiktus, kur juos buvo užkėlęs nešėjas. Jis pasižiūrėjo į ją spindinčiom akim ir jo lūpos trūkiėjo. Ji pastebėjo, kad jis tvardė savo jausmus. Jis taipogi pasižiūrėjo pro langą, jie važiuavo skaisčiai apšviestu keliu, užkimštu tramvajais, autobusais ir motoriniais vežimais, ir jie pamatė gatves, knibždančias žmonėmis. Kokia minia! Visos krautuvės buvo apšviestos. Buvo matyti gatvės parduojantys su prekėmis staliukais.

„Londonas“, pasakė jis.

Jis paėmė jos ranką ir švelniai paspaudė. Jo šypsena buvo tokia saldi, kad ji turėjo šį tą pasakyti.

„Ar visa tai tave linksmiai nuteikia?“

„Aš nežinau, ar aš noriu šaukti, ar aš noriu sirgti“.

Saulė, silpnų miglų raudonuodama, nusileido į pelkes, ir atėjo naktis. Stotyse lankai — lempos skleidė šviesą, ku-

KULTŪRINĖ KRONIKA

JAUNIMAS IMASI STUDIJŲ

Montrealy pastebima jaunimo tendencija imtis mokslo, koncertavo per radiją.

Be vadovavimo Lietuvių Tautinio ansamblio chorui, A. Kuprevičius dažnai rengia koncertus lietuviams, duodamas progos pažinti muzikos meną.

Smuikininkė Elena Kuprevičiūtė neseniai Buenos Aires teatre „Odeon“ davė smuiko recitalį. Ši kartą smuikininkei puikiai pasisekė patraukti publikos simpatijas ir susilaukti audringų ovacijų. Be gausios argentiniečių publikos, dalyvavo nemažas būrys lietuvių.

Be šių muzikų lietuvių kolonija didžiuojasi eile kitų. Pavyzdžiui: muz. Vytautas Balčiūnas, kuris atvykęs į Argentiną ėmėsi organizuoti šokių orkestrą ir šiandieną žavi savo darbo vaisiais kiekvieną šokėją ir lengvosios muzikos mėgėją. Tik jo dėka, lietuvių jaunimas Lietuvių klube linksmiai praleidžia laiką ir nekantriai laukia šeštadienio.

Muzikai L. Jakavičius ir Radionovas nemažai užsitarnavo lietuvių pagarbos anksčiau gromami V. Balčiūno suorganizuotame orkestre, o dabar pirmieji Buenos Aires kavinių orkestruose.

Scenoje su vaidinimais dažnai pasirodo Kauno Valst. Teatro aktorė B. Kerbelienė, kuri vaidina svarbiausias roles ir veikalus režisuoja. Be to, ji neseniai gavo darbą italų teatre, kaip artistė. Nemažai lietuvių scenoje anksčiau pasirodavo Vilniaus Dramos Teatro artistė J. Kuncaitienė. Dabar ji išvyko gyventi į tolimą Kordobos miestą, kur jos vyras dirba kaip bakteriologas, o ji studijuoja Kordobos universitete kalbas. Be išvardintų menininkų, Argentinijoje yra dar visa eilė vertų menininkų vardo lietuvių, kurių nenuilstamam darbu gali puikiai klestėti menas.

DAIL. A. TAMOŠAITIENĖ PAKVIESTAS Į BROCKTON PARODĄ.

Brockton lietuvių parodos aištėje turi pasistatę lietuvių bakužę. Šiais metais dail. A. Tamošaitienė pakviesta dalyvauti parodoje ir įrengti lietuvių bakužę tautiniais audiniais. Paroda įvyksta rugsėjo 8—15 d. Parodoje išstatomas Mindaugo krikštui atžymėti išauštas kilimas, kilimai, tautiniai drabužiai lietuvių — mane kenai, buto įrengimo audekai, gintaras, medžio dirbiniai. Parodą organizuoja Dr. Vaitkus ir P. Viščius.

ARGENTINOS LIETUVIŲ MENININKAI.

Daugiausiai lietuvių vardą Argentinijoje išga gabusis pianistas Andrius Kuprevičius ir smuikininkė Elena Kuprevičiūtė. Šių garsių muzikų koncertai dažniausiai būna puikioje Buenos Aires teatruose, salėse. Sunku šiandien būtų suskaičiuoti, kiek pianistas A. Kuprevičius nuo atvykimo iš tremties yra davęs koncertų Buenos Aires visuomenei ir lietuvių kolonijai. Be to, jau daug tokių koncertų davė įvairiose Argentinos provincijos vietose, kur buvo nepaprastai gerai spaudos ir meno kritikų įvertinimas.

MENININKŲ ORGANIZACIJA ANGLIJOJE.

Buvo Londono Lietuvių Me no Sambūrio susirinkimas. Svarstyta organizaciniai reikalai. Ta proga valdyba painformavo ir apie finansinę būklę. Šiomet pajamų turėta 103 svarai, o išlaidų — 88. Sambūris turi įsigijęs gražaus turto, kaip drabužių, dekoracijų, baldų ir savim, ir perbraukę per savo ilgus, šviesius plaukus. Paskui užsidėjo skrybėlę. Jis metė žvilgsnį į veidrodį.

„Galiu aš įjungti tau maudyklę?“ „Ne. Nesivargink.“ „Gerai. Sudiev.“ Jis išėjo.

Kada jis išėjo, Annė paėmė savo rūbų lagaminą ir skrybėlę dėžę ir padėjo juos ant skrynios viršaus. Tada ji paspaudė skambutį. Ji nenusiėmė savo skrybėlės. Ji atsisėdo ir užsidėję cigarete. Kada ji skambinimą atėjo tarnas, ji paprašė, kad atveiktų durininkas. Jis atėjo. Ji parodė jį багаžą.

„Jūs paimsit tuos daiktus ir paliksit juos kai kurį laiką, halėje. Aš greit nurodysiu ką su jais drayti.“ „Labai gerai, poniai.“

Ji davė jam floriną. Jis pasiėmė skrynią ir kitus daiktus ir uždarė paskui save duris. Kelios ašaros nuriedėjo Annės žandais ir ji suvirpėjo: ji nušluostė savo akis ir papudaravo veidą. Ji buvo reikalinga ramybės. Ji džiaugėsi, kad Albanas sugalvojo išeiti į klubą. Tai darė jos padėtį lengvesnę ir davė jai truputį laiko apsisvarstyti.

Dabar atėjo laikas įvykdyti tai, kam ji ištisomis savaitėmis ruošėsi; dabar, kai ji turi pasakyti baisius dalykus, kuriuos privalėjo pasakyti, kai pritrūko drąsos. Jos širdis apmirė. Ji tiksliai žinojo, ką ji turi pasakyti, tam ji seniai buvo pasirodusi, šimtais kartų kartojo ji sau daugybę žodžių, tris ar keturis kartus kiekvieną dieną savo ilgoje kelionėje iš Singapūro, bet ji bijojo, kad susipainios. Ją gąsdino pasikalbėjimas. Mintis apie tai, kas turi įvykti, darė ją ligone. Kaip ten bebūtų, ji turi vieną valandą laiko susitelkti savo mintyse. Jis pasakys, kad ji beširdė, žiauri ir neteisinga. Bet ji negali nieko pakeisti.

„Ne, ne, ne“, sušuko ji garsiai. Ji pasipurtė iš pasibaisėjimo. Ir tuoj įsivaizdavo save vėl sėdinčią mediniam vasaarnamyje (bungalow), kaip kad ji buvo sėdėjusi, kada visas dalykas prasidėjo. Artinosi priešpiečių laikas ir už kelių minučių turėjo sugrįžti iš savo įstaigos Albanas. Jai buvo malonu konstatuoti, kad tai buvo patrauklus kambarys Albanui sugrįžti, didelė veranda, kuri buvo jų svetainė, ir ji žinojo, nors jie ten išbuvo aštuoniolika mėnesių, kad jam dar neišdilo įspūdis jaukumo, kurį ji buvo tam kambariui sudariusi. Geležinės užuolaidos buvo užtrauktos, kad neišpaletų pietų saulė, ir minkšta šviesa, pro jas sunkdamasi, darė vėsaus ramumo įspūdį. Annė didžiavosi savo šeiminingumu, ir nors einant tarnybos reikalavimais jie judėdavo iš apskrities į apskritį, niekur ilgiau nesustodami, bet kiekvienoje naujoje vietoje ji griebėsi vėl su entuziazmu, kad padarytų savo namą jaukų ir puikų. Jai teikė malonumą išgalvoti kokią nors naują dekoraciją. Ji buvo labai moderni. Žmonės stebėjosi, nes ten nebuvo jokių niekniekių. Jūs stebino jos užuolaidų gyva spalva, ir jie visai nesuprato nupieštų re-

kita ko, kas kaštavo 54 svarus. Tačiau tikroji turto vertė yra didesnė, nes tiek buvo verta tik medžiaga, tuo tarpu gamybos išlaidos neapskaičiuotos, nes sambūrio dalyviai tuos daiktus patys dirbdinosi.

LATVIŲ DAINŲ ŠVENTĖ

Prieš dvi savaites latviai Montrealy suruošė dainų ir liaudies šokių šventę, kuri yra labai gražus kultūrinis jų veiklos reiškinys ir labai geras pavyzdys mums — lietuviams.

Montrealy koncertavo du latvių chorai: Montrealio, vedamas A. Grants ir Hamiltono, vedamas I. Sakss. Be to dainavo solistė L. Carlson, lydimi I. Sakss ir Hamiltono liaudies šokių grupė, vedama L. Bryvkalns.

Koncerto pasiklausyti susirinko pilna Statybininkų salė (St. Laurent gat.).

Koncerto programą sudarė gero skonio dainos, žymiųjų latvių kompozitorių, kaip J. Witolis, E. ir V. Darzins, A. Jurjans, E. Melngailis, J. ir A. Kalninis, J. Cimze ir kiti. Dainuota chorų skyriumi ir bendrai. Gražiausiai buvo išpildytas himnas.

Bet ir kitos dainos vieno ir kito choro gražiai paruoštos. Šokiai taip pat. Solo rimtas.

Chorai neskaitlingi ir dėl tų pačių priežasčių, ypač dėl to, kad latvių kolonijos neskaitylingos, negali naudotis didesniu balsų pasirinkimu, — chorai nėra tobuli. Bet, reikia juos pagirti ir ypač mums — lietuviams įsidėmėti, kad mūsų broliai latviai tautiniais savo reikalams daugiau, negu mes, aukojasi. Chorų dalyvių didelę dalį sudaro vyr. amžiaus žmonės, ko pas mus visai nematyti.

Mūsų ir jaunimas savo darys dirba kaip bakteriologas, o ji studijuoja Kordobos universitete kalbas. Be išvardintų menininkų, Argentinijoje yra dar visa eilė vertų menininkų vardo lietuvių, kurių nenuilstamam darbu gali puikiai klestėti menas.

O jau ką sakyti apie tokį pasiaukojimą, kad iš Hamiltono į Montrealį, arba atvirkščiai, nuyktyti mūsų kuris choras. Beje, tie mūsų chorai vos laikosi, o dažnai taip subyra, kad didelės mūsų kolonijos, priskaitančios po kelis tūkstančius tautiečių, kurio didelę dalį sudaro jaunimas, lieka visai be choro.

Latviai gi, nors nepalyginamai už mus neskaitylingi, bet sugeba sudaryti geresnius chorus ir net suruošti dainų šventes.

Geras pavyzdys ir mums susirūpinti rimtesniu chorų organizavimu, paruošimu ir, nors šventės paruošimu. J. K.

BUS NAUJŲ KNYGŲ

Ventos leidykla, Vokietijoje, baigia spausdinti šias knygas: A. Barono „Zvaigždės ir vėjai“ (novelės); G. Tulauskaitės „Po svetimu dangum“ (eilės); V. Joniko „Sielvarto giesmės“ (eilės); kun. A. Sabaliausko „Nuo Imsrės iki Orinoko“ (kelionių aprašymai); A. Maceinos „Niekšybės paslaptis“; Jurgio Jankaus „Namų geroj gatvėj“ (romanas); A. Vaičiuliaičio „Valentina“ (papildytas, anksčiau spausdintas romanas) ir A. Vaičiuliaičio „Rinktiniai raštai“.

GALKAUSKO

75 SUKAKTUVES

Tarybinė spauda, kuri yra susirgusi visko tarybinimu, sutarybino ir žinomąjį Vilniaus muziką Konstantiną Galkauską sulaukusį 75 metų amžiaus.

Konstantinas Galkauskas visą laiką buvo didelės tolerancijos asmuo, atvirai garbęs žmonių įsitikinimus, kas yra visiškai priešinga sovietininkų principams, nepakenčiantiems kitokios nuomonės bei įsitikinimų negu jų. Todėl savintis K. Galkausko bolševikams nėra jokio pagrindo. Prievata primesti jam sovietiskumą, žinoma, galima, nes nieko padaryti prieš dabar, gyvendamas Sovietų okupuotame Vilniuje, žinoma — negali.

K. Galkauskas buvo viena žymiųjų muzikinių Vilniaus asmenybių. Jo iniciatyva 1910 metais Vilniuje buvo įsteigtas simfoninis orkestras, kuris varos metu Bernardinų sode duodavo simfoninių koncertus, prieinamus visiems žmonėms, nes įėjimas buvo tikrai 10 kapeikių (dabar bolševikai už įėjimus į simpf. koncertus ima po 5 rublius).

Lenkų okupacijos metais K. Galkauskas buvo Vilniaus lietuvių gimnazijos muzikos mokytoju.

Visą laiką jis kūrė komponavo. 1909 m. Vilniuje buvo pastatyta pirmoji jo opera „Čigonai“. Lenkų okupacijos metais jis yra išleides eilę kūrinių, parašytų moderniu būdu, — todėl sovietinė spauda rašo neteisybę, kad jis yra realistas.

Esą dabar jis rašas sovietinę muziką. Ką gi, juk net didžiausį Lietuvos muzikos modernintoją Juozą Gruodį oku-

Mokslo-technikos naujienos

NAUJI KRAUJAGYSLIŲ TYRINĖJIMAI

Amerikos žurnalas „Science“ pateikia naujų žinių apie kraujagysles. Ligšiol buvo žinoma, kad kraujagyslės išnešioja po visą kūną kraują, kuris mūsų kūną maitina įvairiomis medžiagomis. Dabar gi Amerikos mokslo tyrinėtojai, ilgesnį laiką tyrinęję kraujagysles, randa, kad jos gamina si daug ir tūlų medžiagų. Jau buvo žinoma, kad kraujagyslių endotelis (plėvė, kuri iškloja kraujagysles iš vidaus) gamina medžiagas, kurios neleidžia kraujui kraujagyslėse sukretėti. Dabar gi Amerikos mokslininkai nustatė, kad kraujagyslių endotelis gamina tūlas chemines medžiagas, nuo kurių pareina kraujagyslių sienelių sukietėjimas ir dar kitas nevisai ištirtas medžiagas, kurios yra reikalingos žmogaus organizmui. Jas endotelis gamina iš paprastų medžiagų, kurias perdirba į sudėtingesnes, reikalingas mūsų kūno ląstelėms.

Šviesos metras

Dauguma kraštų naudoja metrinę sistemą. Metras gi yra viena keturiasdešimt tūkstantoji meridiano dalis. Bet meridiano išmatavimas, padarytas senesniais laikais, nėra tobulas. Pagaliau pats meridianas išprieštaravo ligi tokio laipsnio, kad jis visą savo dvasinę kūrį, mirdamas turėjo viešai pasmerkti. Išprieštarau ti fiziškai pajėgesnis silpnėsi visada gali. Galima ir K. Galkauską išprieštarauti. Bet kokia iš to nauda muzikai ir iš viso kultūrai?

K. Galkauskui linkime sulaukti laisvės, tikros laisvės kuri ir laisvėje praleisti senatvę.

„TECHNIKOS ZODIS“ 4 nr. 1951 m. liepos mėnesio. Adresas: 2419 W. Potomac Ave, Chicago 22, Illinois, U. S. A.

— Maironio raštai, kurie turėjo būti išleisti „Lux“ leidyklos Vokietijoje, dabar leidžiami Romoje. Pirmą tomą sudaro lyrika. Redagavo Bern, Brazdžionis.

— Komp. Jeronimas Kačins „NEPRIKL. LIETUVĄ“ — kas, gyv. Bostone, baigia komponuoti naujas mišias.

produkcijų Marie Laurencin ir Gauguin paveikslų pasidabruotose rėmuose, kurie buvo su tokiu menišku sumanumu pakabinti sienose. Ji suvokė, kad kai kurie nepritarė jai, ir gerosios ponios iš Port Wallace ir Pemberton laikė tokį sutvarkymą keistu, efektyviu ir ne vietoje; bet ji dirbo, nesijaudino. Jos dar išmoks. Gerai, kad jos šiek tiek buvo paveiktos. Ir dabar savo mintyse ji apžvelgė ilgą, erdvią verandą su atodūsiu artistu, kuris patenkintas savo darbu. Čia buvo linksma. Čia buvo erdvi. Čia buvo ramu. Čia atgaivino dvasią ir jaudino vaizduotę. Trys milžiniškos geltonos vazos papildė spalvotą aplinką. Jos akys nuslinko trumpai akimirkai į knygų lentynas; tai buvo antras dalykas, kuris paveikė koloniją, visos jų knygos, neišskiriant svetima kalba, jų manymu buvo sunkios suprasti; ir ji švelniai pasižiūrėjo į jas, tartum tai būtų gyvi daiktai. Tada ji pažvelgė į pianiną. Dar ant jo tebebuvo atidarytos gaidos, kažkoks Debussy dalykas. Albanas yra skambinęs tai, prieš išeidamas į įstaigą.

Jos draugai kolonijoje užjautė ją, kada Albanas buvo pakeltas apskrities valdininku į Dakarą, nes tai buvo labiausiai atskirta apskritis Soudurah'ė. Su miestu, kuriame buvo svarbiausia valdžios būstinė, neturėjo nei telefono, nei telegrafo ryšių. Bet ji mėgo tą vietovę. Jie išbuvo ten kaiturį laiką ir ji tikėjosi, kad, iki Albanas važiuos namo, ji pasiliks ten dar sekančius dvylika mėnesių. Ta vietovė buvo anglų provincijos didumo, ilgų jūros pakraščiu ir jūra, nužymėta mažom salelėmis. Per ją tekėjo plati, vingiuota upė, abipus nusitęsusiomis kalvomis, apaugusiomis tirštais lapotais miškais. Paėjus paupiu geroką kelią, kurio pašalius sudarė eilė kinietišku krautuvių ir mažų vietinių kaimų, susikūrusių tarp kokosinių medžių, prieiname Apskrities Įstai-gą, Apskrities valdininko bungalovą, tarnautojų namus ir barakus. Jų vieninteliai kaimynai buvo gumos įmonės užvaizda, kelias mylias nuo jų atstumo, ir statybinės medžiagos stovyklos, esančios viename upės įtako, užvaizda ir jo padėjęs, abu olandai. Gumos įmonės laivas dukart per mėnesį plaukdavo ten ir atgal ir buvo vienintelė reguliari priemonė susisiekti su išoriniu pasauliu. Nors būdami vieniši jie nenuobodžiavo. Jų dienos buvo užpildytos. Aušrai brėkstant arkliai laukdavo jų ir jie įrodavo, kol rytas dar buvo vėsus ir džiunglėse arkliai pramintame take slėpė troškos nakties paslaptis. Sugrįžę jie išsimaudydavo, pasikeisdavo rūbus, pusryčiaudavo, ir Albanas eidavo į savo įstaigą. Annė praleisdavo rytą, rašydama laiškus ir dirbdama. Ji nuo pirmos atvykimo dienos pamėgo šį kraštą ir darė pastangų išmokyti vietinę kalbą. Jos vaiduotė buvo sujudinta pasakojimais, kuriuos ji buvo girdėjusi, apie meilę, pavydą ir mirtį. Jai buvo pasakojami romantiški nuotykių, ką tik praėjusių laikų. Ji ieškojo būdų pasinerti į tų svetimų žmonių pažinimą.

Bus daugiau.

MŪSŲ SPORTAS

PAS KAIMYNŲ SPORTI INKUS

Atvykę iš Vokietijos tremti lietuviai atleido į pabaigą. Naujai sporto mėgėjai J. A. V-se yra sukūrę keletą sporto klubų, kurių veikla yra labai aprėžta ir daugiausia tenkinama vienos ar dviejų sporto šakų, kaip stalo tenisas ir krepšinis, kultivavimu.

Š. m. gegužės mėn. 27 d. Čikagoje susirinko veikiančių Grandies, Tauro, ir Lituanicos klubų atstovai ir aptarė savo išsklaidytą veiklą, nutarė jungtis į bendrą visus lietuvius apimančią sporto klubą, kuriam ir vardas jau priimtas „Perkūnas“. Šitokia mintis tikrai yra sveikintina, nes gausingesnėmis pajėgomis galima dar šiaip taip išlaikyti silpstantį emigrantų sportą ir taip pat rimčiau rūpintis sportinio prieauglio išvystymu, kuris ilgų tremties metų eilė yra smarkiai sušlubavęs, tuo paveikdamas ir visą padėtį.

Idomiausia, kad šitokiam norui nenuolatidžia opoziciją parodė ketvirtoji Čikagos sportininkų grupelė — ateitininkų „Ateitis“. Nežiūrint jų atstovo aktyvaus dalyvavimo minėtame susirinkime, jie atliko nuošaliai. Atrodo, kad politika kartais paveikia ir sportiškus reikalus, nes šis jų žingsnis visai nesuprantamas tokiu išsiskyrimu.

Čikagiečiai šiomet po didelių pastangų išstatė futbolo komandą, kuri dalyvauja I diviziono pietinės grupės pirmenybėse. Pirmo rato pabaigoje, likus sužaisti dar vienerioms rungtynėms, lietuviai laikė iš 9 komandų trečią vietą su 4 pergale, 2 pralaimėjimais ir 1 lygiosiom. Gerai išvystyta tempą pirmenybių pradžioje

lietuviai atleido į pabaigą. Naujas klubas „Perkūnas“ pasiėmė iniciatyvą suorganizuoti ir jaunuosius lietuvių futbolininkus.

Toronto vyčiai yra užmezgę ryšius su perkūniečiais ir gautas jų pakvietimas atsilankyti Čikagoje draugiškam susitikimui. Jei sienos peržengimo nuostatai nebus kanadiečiams per žiaurus, atrodo, šią vasarą Vyties futbolininkai išsijudins mažoms gastrolėms pas kaimynų amerikiečių sportininkus.

ANGLIJOS LIETVIŲ KREPŠINIO PIRMENYBĖS

Liepos 6 d. Halifaxe „Vilniaus“ laimėjo prieš „Šarūną“ 89 : 24 (41:14), o liepos 7 d. Manchesteryje „Kovo“ su „Nemunu“ susitikimas baigėsi koviečių pergale 38:28 (21:11).

Pastarosios rungtynės „Šarūno“ ir „Nemuno“ komandoms buvo paskutinės šių metų pirmenybės, kuriose jos išsikovojo tik po vieną laimėjimą ir kiekviena pelnė po 4 taškus. Kadangi abi komandos turi po vienodą taškų skaičių, dėl to jas paskirstyti vietomis galima bus tik pasinaudojant krepšių santykiu, kuris „Nemuno“ yra 0,7, o „Šarūno“ — 0,3. Taigi matome, kad „Nemunas“, turėdamas aukštesnį krepšių santykį, užtikrino sau trečią vietą, o „Šarūnui“ liko ketvirta.

Paskutinės ir pačios svarbiausios šių pirmenybių rungtynės tarp Manchesterio „Kovo“ ir Halifaxo „Vilniaus“.

MELBOURNO „VARPAS“

Sporto klubo „Varpas“ vienuotiniame susirinkime buvo

nušviesti praėjusių metų darbai. J. Makulis plačiai nušvietęs metinę veiklą, paprašė susirinkimą išrinkti naują klubo valdybą. Jon išrinkti nariai pasiskirstė pareigomis šiaip: A. P. Raulinaitis — pirmininku, Alg. Liubinskas — v. pirm. sekr. — D. Giedraitytė, kasin. — Daunys ir reikalų ved. — Lazauskas. Kontrolės komisijon: Baltutis, Makulis ir Alekna.

— Rita Garbauskaitė, dalyvaudama Zermat (Šveicarijos kalnuose), moterų slidininkų rungtynėse laimėjo III vietą šveicarų akademikų vardu. Kitose gi rungtynėse Riesen-Slalom Titlis Rita Garbauskaitė gavo IV vietą. Tenka pa brėžti, jog pastarajame bėgime dalyvavo visos Europos geriausios slidininkės moterys, todėl ir Ritos Garbauskaitės pasiekti rezultatai yra labai geri.

SKLANDYDYO VARŽYBOS

Waikerie įvyko Pietų Australijos sklandymo varžybos, kurios buvo iš viso pirmos Australijoje. Dalyvavo Adelaidės Waikerie, Viktorijos sklandymo klubai su 8 sklandytuvais ir 18 sklandytojų.

Sklandytojas J. Pyragius, startavęs sklandymo klubo sklandytuvu Gull I, laimėjo aukščio varžybose pirmą vietą, iš kildamas 6250 pėdų ir išsilaikymo ore varžybose antrą vietą, išbuvęs ore 5 valandas 26 minutes.

MOTOCIKLISTAI.

Viktoras Bagdžius yra Rosario miesto pažįstamas motociklų lenktynėse. Neseniai jis laimėjo dvi pirmas vietas pasirodimo lenktynėse. Baigiamosiose lenktynėse jam teko du kartus nupulti nuo motociklo, bet visgi atsigrėbė ir laimėjo trečiąją vietą.

TAUTOS FONDO ATSTOVYBĖS KANAODJE VEIKLOS APYSKAITA

pirmam pusmečiui.

Balansas 1951 m. liepos mėn. 1 d.

Aktyvas.
Tte Montreal City &
District Savings
Bank \$ 7.022,11

BALANSAS \$ 7.022,11

Pajamos:

Gauta:
sausio mėn. 66,00
vasario mėn. 846,18
kovo mėn. 1.266,72
balandžio mėn. 486,90
gegužės mėn. 28,00
birželio mėn. 552,76

Viso pajamų 1951 m. 3.246,56

Saldo 1951 m.

sausio mėn. 1 d. 4.274,04

Viso pajamų \$ 7.520,60

1951 m. pajamos pasiskirstė:

Paskirų asm. aukos \$ 3.217,96
Parengimų pelnas 28,60

Viso pajamų \$ 3.246,56

Lietuvių kolinijos Kanadoje:

1. Hamilton, Ont.	53,21
2. Montreal, Que	433,72
3. Sudbury, Ont.	394,50
4. Welland, Ont.	300,00
5. Edmonton, Alta	200,00
6. St. Catharines, Ont.	187,00
7. Delhi, Ont.	140,26
8. Vancouver, B. C.	125,00
9. Windsor, Ont.	120,00
10. Sault Ste-Marie, O.	84,00
11. London, Ont.	81,00
12. Noranda, Que.	77,00
13. Winnipeg, Man.	69,35

AUSTRALIJOŠACHMATŲ PIRMENYBĖS.

Pietų Australijos rinktinėn yra įtrauktas mums visiems gerai žinomas šachmatininkas lietuvis Arlauskas.

BALTICKA

LIETUVIŠ BATSIVYVS.

Pataisymai ir užsakymai.

4666 Park Ave, Montreal.

Rūta

LIETUVIŠKA MAISTO PRODUKTŲ KRAUTUVĖ

JŪSŲ PATARNAVIMUI.

PRAŠOME APLANKYTI.

7730 Broadway St. (kampas 8 Ave.).

Ville Lasalle.

A. GAURYS.

P. ADAMONIS.

TEL. FA 0209

Joe's Butchery & Grocery

1918 FRONTENAC ST. (prie Ontario St.)

(buvusi Juozo Paplausko)

SAV. JUOZAS LAURINAITIS.

Visų rūšių maisto produktai ir įvairios mėsos bei mėsos gaminiai.

Pristatymas į namus, o penktadieniais ir į Longeuil.

Taip pat prieinama kaina patarnauju sunkvežimiu.

FILATELISTŲ ŽINIAI,

Festival of Britain proga, BRITŲ PAŠTAS išleido 6 rūšių festivalį propoguojančius PAŠTO ŽENKLUS, kurių bendra vertė 38 šilingai ir ½ peno. Jų kaina Kanadoje doleriais 5,70. NORINTIEJI šių pašto ženklų įsigyti, PRANEŠA savo tikslių adresą ir PINIGUS SUMOKA „NL“ ADMINISTRACIJAI. Ženk-lai užsisakiusiems bus išsiųsti tiesiogiai iš Anglijos.

„NL“ Administracija.

JUN A Valet Service

SAV. A. JURGUTIS ir P. NARBUTAS.

Valome, taisome ir dažomevyriškus ir moteriškus rūbus. Be to, valome vestuvines sukneas, langų užuolaidas (lengvas ir sunkias).

Paimam iš namų ir pristatome atgal. Darbas atliekamas sąžiningai.

210 Dorchester St. W., Montreal. Tel. LA 2958.

ką buvo išmokėta \$ 474,00 p. G. Gerulaičiui, kuris atitinkamą ekvivalentą esąs įnešęs į Tautos Fondą Vokietijoje.

Pašto bei kitos išlaidos šį kartą yra žymiai pakilusios, nes prisidėjo išsiuntinėjimas aplinkkraščių bei gyvai plaukiant aukoms, susirašinėjimo išlaidos.

Sausio mėn. 12 d. apyskaitoje buvo pranešta, kad VLIKas, didesniai lėšų suteikimui yra numatęs išleisti tam tikrą „Lietuvio Pasą“ ir atitinkamus ženklelius. Vėliau buvo gauta žinia, kad dėl stokos po pirmo ir kitų klūčių, šis reikalas dar atidedamas ateičiai.

Visų tautiečių aiškumo dėliai įgaliojus prof. J. Kaminskui, buvo padarytas antspaudas su įrašu „Tautos Fondo Atstovybė Kanadoje“. Antspauduoti aukų rinkimo lapai ir antspauduoti pakvitavimai yra išsiuntinėjami kolonijoms pareikalavus. Tokiu būdu, kiekvienas lietuvis, aukojęs T. F. gali, tuojaus pasitikrinti ar jo įnašas patenka reikiamion vieton, pareiklaudamas parodyti Atstovybės antspaudą. Jei gautas pakvitavimas ar aukų lapas, kuriame aukotojas pasirašo laike T. F. rinkliavos, yra ne antspauduoti, tai yra be joksiauro nurodyto įrašo, partartina tiesiogiai kreiptis į Tautos Fondo Atstovybę Kanadoje. Atstovybė su malonumu pasizada pagalbėti išaiškinti susidariusius nesusipratimus.

Ateičiai Atstovybė norėtų kitoms kolonijoms prezentuoti Hamilton'o koloniją, kuri figuruoja pirmose eilėse ne tik surinktų aukų kiekiu, bet ir savo pavyzdingu susitvarkymu. Šiuo pavyzdžiu jau pasėkė ir Winnipegas išsirinęs Tautos Fondo atstovą savo kolonijai. Būty džiugu ir labai naudinga, kad ir kitos didesnės kolonijos, kaip Torontas ar Montrealis, pasektų šiuo pavyzdžiu, tuo palengvindamas ir suprastindamas ne tik Atstovybės darbą, bet ir aukų rinkimą. Organizuotai visuomet daug daugiau nuveikiama, negu išsiblaškius.

Atstovybė nuoširdžiai dėkoja susipratusiems tautiečiams ir yra visai įsitikinusi, kad ateityje visų uolus prisidėjimas, tiek pavieniui, tiek organizuotai, dar žymiau padidins T. F. lėšas, kas ir bus vaizdas įrodymas kovojantiems mūsų broliams tėvynėje, kad ir mes kartu su jais. Tad nenuleiskime rankų. Kur ir kas bebūtume, atsiminkime, kad mūsų au-ka niekuomet nėra per didelė.

Marija Arlauskaitė, Tautos Fondo atstovė Kanadoje.

Per šį pusmetį yra surinkta \$ 3.246, 56 ir iš viso, nuo įsikūrimo datos, \$ 7.520,60.

Didelė garbė tenka pavieniams asmenims, kurie pilnai supranta T. F. prasmę ir, kaip duomenys rodo, suaukojo \$ 3.217,96.

Gaila, tačiau grynai tiesa, kad nė vieno parengimo T. F.-ui nebuvo suruošta. Prasidėjus vasarai, manome, daug kas pasikeis ir šia linkme bus parodyta daugiau iniciatyvos. Pareikalavus T. F. valdytojai prof. J. Kaminskui, per ban

Dėmesio! Hamiltonas - Ontario

Fotografuojame: vestuves, darom portretus, vaikų nuotraukas, reprodukcijas senų dokumentų, fotografijų etc.

IŠPILDOME PUIKIAI IR PIGIAI.

„ONTARIO FOTO STUDIO“

622 Barton St. E. Tel. 5-6156. Mamilton, Ont.

NAUJIENOS

PIRMAS IR DIDIAUSIAS LIETUVIŲ DIENRASTIS AMERIKOJE

NAUJIENOS visose Amerikos miestuose ir užsienyje turi savo korespondentus ir nepaprastų gabumų rašytojus, žurnalistus.

NAUJIENOS duoda vėliausias, tikriausias ir geriausias pasaulines, nacionalines bei vietos žinias, straipsnius ir paveikslus.

NAUJIENOS talpina išvietintųjų lietuvių šeimų, giminių bei pažįstamųjų pajieško jimus ir jų atsisaukimus į savo tautiečius.

NAUJIENOS nemokamai spausdina lietuvių draugijų, klubų ir organizacijų prašėjimus, atsisaukimus ir korespondencijas.

UŽSIRASYKITE NAUJIENAS ŠIANDIEN PAT.

Prenumerata: Amerikoje ir Kanadoje \$ 9.00, pusei metų \$ 5.00; Chicagoje \$ 10.00, pusei metų \$ 5.50; užsieny \$ 11.00, pusei metų \$ 5.50.

Adresas: NAUJIENOS, 1739 So. Halsed Street, Chicago 8, Ill., U. S. A.

RENE BOURDAGES Reg'd

MAMERTAS MAČIUKAS

DIPLOMUOTAS MOTERIŠKŲ IR VYRIŠKŲ RŪBŲ SIUVĖJAS

AUKSTOS KOKYBĖS RANKŲ DARBAS.

ANGLIŠKOS MEDŽIAGOS NAUJAUSIOS MADOS.

SKUBUS PATARNAVIMAS

Specializuojuos užsakymais paštu (mail orders) iš visų Kanados ir JAV vietovių.

Adresas: kampas Mount Royal ir Brebeuf

įėjimas: 4504 Brebeuf street. Telefonas FR 9141

DIPLOMUOTAS LIETUVIS LAIKRODININKAS

L. ARMALIS

76 Culver St., SIMCOE, Ont.

ATIDARĖ LAIKRODŽIŲ TAISYMO DIRBTUVĖ:

Priimu taisyti visų rūšių laikrodžius. Darbą atlieku greit, sąžiningai ir žymiai pigiau.

HAMILTONIEČIŲ DĖMESIUI!

Rašau prašymus, laiškus, darau vertimus iš lietuvių, vokiečių, rusų į anglų k. Tarpininkauju įvairiais reikalais įstaigose, perkant, parduodant nuosavybę etc.

Juozas Valevičius.

285 John N. Hamilton, Ont.

Tel. 7-0002

Kreiptis po 5 val. p. p. ir šešt.

DĖMESIO

Villasaliečiams ir apylinkės lietuviams! Ekspertas radio ir elektrinių reikmenų taisyme.

Prekyba ir pataisymai.

PETE'S RADIO SERVICE

7688 Edvard St., Ville Lasalle. HE 3372

Tel. HE 4114

S. MAZULAITIS

SIUVĖJAS

6920 Monk Blvd, Ville Emard, Montreal, Tramvajus 36.

Lietuvis laikrodininkas, turįs ilgametę praktiką,

ŽUKAS ANTANAS

1062 Riverview Ave., Verdun, Montreal, Que.

Tel. TR 2050, priima pataisymams įvairius laikrodžius.

Darbas atliekamas greitai ir sąžiningai.

Kainos žemesnės kaip kitur. Už pataisymus garantuoja.

Kreiptis vakarais po 6,30 val.

LAURENTIEN KALNUOSE.

Didelis Kanados Kraštas, lygi ežerų — puikios maudynės ir pasiplaukiojimas valtimis. Ežeras gražiai aptvarkytas, o aplinkui vasarnamiai.

Bt. p. Baltrukonis dar toliau nuveža — į St. Agathe, kur yra žymi sanatorija. Ten randame ir kelias lietuvaiteles: p. Paukštaitienę, p. Balčiūnaitę, p. Vakselytę, p. Kundrotaitę, kurios ščia taiso sveikatą, tiksliau stiprėja, tvirtėja ir įgauna daugiau jėgų gyvenimui, kuris dažnai nesti mielaširdingas, ypač naujakuriams. Čia gail. sesute dirba p. Juraitytė.

Galima pasidžiaugti, kad Kanados valdžia tokiais ligonimis arba nusilpusios sveikatos žmonėmis rūpinasi visu rimtumu ir valstybišku mastu: ši didžiulė, puikioje vietoje sanatorija, yra gražiai sutvarkyta; gydymas joje vedamas pagal visus medicinos reikalavimus, nesigailant tam nieko. Ir vis tai valstybės lėšomis. Gydymo me to dāi — moderniški Betvirtėjantys ligoniams sudaromos sąlygos net pramokti kai kurių specialybių. O tiems, kurie išėję iš sanatorijos negali iškarti dirbti intensyvaus darbo, yra specialus skyrius, kuriame per tūlą laiką jie pripranta prie sisteminio darbo ir tiksliai pasikliau išleidžiami iš sanatorijos. Tai yra labai svarbu ir aukštai vertintina.

Todėl Laurentian kalnai yra ne tik gražūs sveikiems praleisti atostogų ir poilsio laiką, bet svarbus tuo, kad čia yra valstybės sveikatos įstaiga, kurios gyvenimui grąžina daugelį kraštui ir žmonijai reikalingų ir naudingų žmonių.

Ir todėl tenka dėkoti p. Baltrukoniui, kad jis nepasigailėkeliu rūšių eglės, tujos, baltos berželiai, kelių rūšių pušys ir įvairūs lapuočiai. Tikrai graži, su Laurentien kalnų sritimi, ku sausa, švari vieta, miško ir kalni, beje, yra žymiai platesnė ir

Mašina, atrodo, nejunta nei kalnų, nei pakalnių, — neša visus smarkumų.

Sustojame Val-David, prie pat Golden Lake, apie 50 mylių nuo Montrealio, 300 metrų aukštumoje, pp. Gurinskų vietoje tarp medžių, kurių šeima labai įvairi: tuomedžiai, kelių rūšių eglės, tujos, baltos berželiai, kelių rūšių pušys ir įvairūs lapuočiai. Tikrai graži, su sausa, švari vieta, miško ir kalni, beje, yra žymiai platesnė ir

Mašina, atrodo, nejunta nei kalnų, nei pakalnių, — neša visus smarkumų.

Sustojame Val-David, prie pat Golden Lake, apie 50 mylių nuo Montrealio, 300 metrų aukštumoje, pp. Gurinskų vietoje tarp medžių, kurių šeima labai įvairi: tuomedžiai, kelių rūšių eglės, tujos, baltos berželiai, kelių rūšių pušys ir įvairūs lapuočiai. Tikrai graži, su sausa, švari vieta, miško ir kalni, beje, yra žymiai platesnė ir

Mašina, atrodo, nejunta nei kalnų, nei pakalnių, — neša visus smarkumų.

Sustojame Val-David, prie pat Golden Lake, apie 50 mylių nuo Montrealio, 300 metrų aukštumoje, pp. Gurinskų vietoje tarp medžių, kurių šeima labai įvairi: tuomedžiai, kelių rūšių eglės, tujos, baltos berželiai, kelių rūšių pušys ir įvairūs lapuočiai. Tikrai graži, su sausa, švari vieta, miško ir kalni, beje, yra žymiai platesnė ir

Kanados ir Europos siuvėjas Toronto

JONAS INDRELĖ

siuva moderniškiausių fasonų vyriškus ir moteriškus kostiumus ir paltus.

DIDELIS PASIRINKIMAS geriausių angliško medžiagų. Darbas atliekamas SAŽININGAI IR GRAŽIAI.

Adresas: 202 St. Clarens Ave, Toronto. Telefonas: ME 8522.

VISIEMS LIETUVIAMS GERAI ŽINOMAS

LAI DOTUVIŲ

DIREKTORIUS J. H. BENOIT

Funeral Director

NELAIMIŲ ATVEJŲ VISADA PASIRUOŠES PADETI

2102 FULLUM ST. AMherst 0694

CAPITOL FURNITURE CO.,

391 St. Catharine St. W. Montreal.

Penki aukštai baldų PHILIPS ir kitų firmų radio aparatų ir elektrinių reik menų. Visi kiti jūsų namų reikmenys. Lengvos mokėjimo sąlygos — žemiausios kainos.

Mūsų prekybos vedėjas Mr. J. J. RUSSELL kalba lietuviškai ir yra krautuvėje kasdien.

TEL. LA 8621.

7582A, Rue Edouard, Ville Lasalle TR. 7412.

SUPERIOR REAL ESTATE Co.

Gerard Cool 4337 Verdun Ave., Verdun. YO 3323.

J. Alide Blais, 29—4ieme Avenue, Ville Lasalle. TR. 7849.

Siuntinys Nr. 1—\$ 6.70

2 sv. kiaulinių taukų

2 sv. rūkytų lašinių

2 sv. salami dešros

2 sv. (be 2 ozs.) ken. bek.

1 dėž. margarino (400 g)

Siuntinys Nr. 3 — \$ 6.20

4 sv. rūkytų lašinių

2 sv. kiaulinių taukų

2 sv. margarino

1 sv. kiaulienos mėsos

Siuntinys Nr. 5 — \$ 5.40

2 sv. rūkytų lašinių

2 sv. marmelado

1 sv. deg. kavos

1 sv. kakavos

2 sv. cukraus

1 sv. margarino

Siuntinys Nr. 6

A. 10 sv. cukraus—\$ 2.60

B. 20 sv. cukraus—\$ 4.70

Siuntinys Nr. 7

A. 10 sv. kv. miltų \$ 2.50

B. 20 sv. kv. miltų \$ 3.90

Siuntinys Nr. 10—\$6.40

2 sv. rūkytų lašinių

NUO ŠIRIDES SMŪGIO STAIGIAI MİRĖ ANTANAS LETHBRIDGE LIETUVIŲ ŠIŲ METŲ PIRMOJI VAIŠNYS

Antanas Vaišnys 36 m. gyveno Vancouver B. C., apie 1000 mylių atstumu nuo East Coulee Alberta, savo tėvų gyvenamos vietos. Po 5 metų, šią vasarą nutarė aplankyti savo tėvus, brolių ir seserį. Birželio 30 d. su žmona Rose ir dukterim Eileen, automobiliu leidosi į tolimą kelionę. Pakeliui apsisusto pas draugus, Coleman Alberta.

Liepos 1 d. apie 11 val. vakaro, pasiekė Midlandvale Albertą, kur gyveno jo vieną ištekęs sesuo Janina Dunn, iki tėvų gyvenamos vietos, East Coulee, nedavžiauvęs 16 mylių, rytojaus dieną manė būti pas tėvus. Bet likimo kitaip buvo skirta.

Liepos 2 d. rytą atsikėlė, bet pradėjo skųstis sergąs. Sesuo jį nuvežė į Drumheller ligoninę, kurioje daktaras darė viską, kas galima buvo, bet 7.30 ryto Antanas užmigo amžinu miegu.

Liepos 5 d. Antanas tapo palaidotas Drumheller kapuose. Liko liūdinti Antano žmona Rose ir dukterė Eileen 5 metų; tėvai, gyvenę East Coulee, Alberta; brolis Vitas, gyvenęs Midlandvale Alberta; 5 seserys: Marė Mikalauskienė, gyv. Sundre, Alberta; Janina Dunn, gyv. Midlandvale Alberta; Sta sė Belikienė ir Alesė McDo-

Ilsėkis, Antanai, ramiai šaltoje žemelėje, o mes liūdni dar liekame gyvenimui; anksčiau ar vėliau ir mes pas tave atkeliu.

J. K. Andrius Vaišnys.

BALDŲ, ELEKTROS REIKMENŲ, RADIO PREKYBA

Brouillette & Gagnon Ltee

6014 BOULVARD MONK, WI 6144, MONTREAL

maloniai kviečia atsilankyti į savo prekybos namus, kur yra gausus įvairių baldų, elektros reikmenų, elektrinių bei gaziųjų pečių, radio (PHILIPS — be kurio europiečiai neapsieina) pasirinkimas.

Duodama lengvomis išsimokėjimo sąlygomis.

6 krautuvės Montrealyje. Pirkite pigiau negu kitur.

Mūsų atstovas lietuvis

JUSTAS STROPUS

Tamstoms maloniai patarnaus, suteikdamas reikalingas informacijas. Susisieki su juo iš anksto telefonu TR 1610 (6672 Beaulieu St., Ville Emard).

Telef.: HE 0106

LIETUVIŠKAS RESTORANAS

727 Church Ave, Verdun (tarpe Verdun Ave ir Banantyne Ave netoli Aušros Vartų par-jos bažnyčios)

GAMINAME VISOKIOS RŪŠIES VALGĮ.

Tautiečiai kviečiami atsilankyti ir įsitikinti.

SAVININKAI BR. JOCAI.

LIETUVIŠKA

BALDŲ KRAUTUVĖ

IR DIRBTUVĖ

PARDUODAME GATAVUS, PRIIMAME UŽSAKYMUS IR PATAISYMAS.

ATLANTIC CITY BEDDING & UPHOLSTERING CO

899 BLOOR. ST. W. TORONTO, TEL. LO 1438.

SAV. J. KAMICHAITIS. PATARIMAI VELTUI.

ĮVAIRIŲ MAŠINŲ—KARŲ TAISYMAS

IMPERIAL AUTO COLLISION

G. KERAITIS,

Motorai, sparnai, durys. Taipogi dažymas pagal didelį spalvų pasirinkimą. Mašinos paimamos iš namų ar iš sugedimo vietos kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 8 val. ryto iki 7 val. vakaro, iššaukiant telefonu JU 4773.

— Lietuviams patarnaujame papigintomis kainomis. —

— 561 — KEEL ST. TORONTO, Ont. —

SOTUS ALKANAM PADEK

AID OVERSEAS, INC., 2244 W. 23rd PLACE, CHICAGO 8, ILL., USA.

Aid Overseas, Inc. siūnia maisto siuntinius į visas 4 Vokietijos zonas ir kitus Europos kraštus, išskyrus SSRS. Siuntiniai yra pilnai apdrausti nuo dingimo.

Pristatymas trunka apie 15—20 dienų.

Aid Overseas, Inc., maisto siuntiniai pakuojami Europos sandėluose, o užsakymai iš Chicago siunčiami AIR MAIL.

UŽSAKANT DIDESNYS KIEKIUS DUODAMA NUOLAIDA.

2 sv. kiaulinių taukų	1 sv. šokolado	1 sv. deg. kavos
2 sv. margarino	Siuntinys Nr 12—\$ 6.40	1 sv. kakavos
1 sv. deg. kavos	2 sv. rūkytų lašinių	1 sv. šokolado
1 sv. kakavos	2 sv. kiaulinių taukų	2 sv. cukraus

Liepos 22 d. buvo surengta L. T. B. gegužinė, į kurią atsilankė netik Lethbridge apylinkės lietuviai, bet taip ir ne-tovijų.

Gegužinei pasitakė gan saulėta diena, tad gražioje p. Dubauskų vietoje susirinko daugiau kaip dvidešimt mašinų, kurios nepagailėjo iškelti šion vietelėn daugiau kaip šimtą lietuviškų širdelių. Graži gegužinės vieta, kuri priminė Lietuvos paupio krantus su jo sios tyliai šnabždančiais pušynais, kėlė gegužinės nuotaiką. Tekant rudam alučiui, suskam bėjo lietuviškos dainos garsai, kurie skriejo tolimais Kanados upės skardžiais.

Vėliau, iš kažkur atsiradus armonika, turbūt dar iš lietuviško kaimo, užvedė suktinį. Netrukus prie jos prisidėjo didžiulis akordeonas, o dar kiek vėliau įsispraudė mažesnis ako deonukas. Ir šie trys instrumentai praskleidė pačią linksmąją gegužinės uždangą. Nors ir negausus jaunimas, padedamas senesniųjų, šoko šėlsdami. Tik seniai, susimetę me džių paunksmėje, tarpusavyje šnekučiavosi ir džiaugėsi vieni kitus sutikę, nes buvo ir to-gai dėkojame.

Laikas bėgo greit ir smagiai, taip, kad niekas ne nepajuto, kai nusileido saulutė ir atėjo laikas skirstytis. Lipo žmonės į mašinas nenoromis, o šeimininkas kiekvieną išleisdamas, taip sunkiai ir nenoromis tiesė ranką, ir rodė, kad išvažiuojantieji viską su savim išsiveža.

Pakeleivis...

Pasaulio lietuvių karių mėnesinis žurnalas

KARYS

išsina didelio formato, gražiai iliustruotas, duoda daug įdomios medžiagos.

Redaguoja ir leidžia: kpt. S. Urbonas, B. Aušrotas, S. Butkus

Prenumerata: metams 4 dol., atskiro nr. kaina 45 ct.

Adresas: Karys, 156 Steamboat Rd., Great Neck, N. Y., U. S. A.

PRITYRĖS EUROPIETIS SIUVĖJAS

K. STRAZDINS

priima vyriškų ir moteriškų drabužių už-mus ir pataisymus.

4858 Jeanne Mance, Montreal. TEL. CR 3668.

Skambinti vakarais po 6 val. (kalba latviškai, vokiškai, rusiškai)

ANTANAS MATULIS

maloniai kviečia tautiečius atilankyti jo

Užkandinė

kuri duoda gerą pasirinkimą visokių užkandžių ir gėrimų.

7682 Edvard ir 6 Ave kampas, Ville Lasalle.

Telefonas: TR 8112.

Lietuviška moterų kirpykla

DARO ŠUKAVIMUS, PUSMETINIUS IR TRUMPA-LAIKIUS FRIZAVIMUS, DAŽYMĄ IR KT.

Sav. BIRUTĖ DODONAITĖ (B. M. Dodon).

2521 CENTRE St., Montreal. Tel. FI 0208.

DAŽYKLA

SAV. JURGIS MERKYS,

251 St. John St. Longueil. Telefonas: 7578.

Dažo paltus, sukneles, visokius kitus drabužius ir visokias medžiagas.

20-ties metų patyrimas — geriausia garantija už atliekamą darbą.

PAPIGINTOS KAINOS LIETUVIAMS!

Siuntinys Nr. 19—\$ 9.95

1 sv. rūkytų lašinių

2 sv. kiaulinių taukų

2 sv. margarino

2 sv. marmelado

1 sv. deg. kavos

1 sv. šokolado

2 sv. kakavos

4 1/2 sv. cukraus

2 gabalai tualet. muilo

Siuntinys Nr. 24—\$ 11.50

5 sv. rūkytų lašinių

3 sv. kiaulinių taukų

2 sv. margarino

1 sv. deg. kavos

1 sv. kakavos

2 sv. šokolado

Siuntinys Nr. 25

E. 9 sv. kiaulinių taukų

..... \$ 5.25

C. 15 sv. k. taukų \$ 8.00

Siuntinys Nr. 94

B. 8 sv. bičių med. \$ 5.00

L. 5 sv. margarino \$ 3.70

LONDON, Ont.

PAVYKUSI PRAMOGA.

Londono pabaltiečiai, rugpjūčio 4 d. turėjo tikrai jaukią, su gražia programa gegužinę.

Pradžioje publiką skaniai prajukino vaikų sporto „varžybos“, kurios tėvams atnešė nemažą ir džiaugsmo. Suaugusiems programą pradėjo latvių solistė ponja Lukst, nuotaikingai padainavusi tris dainas. Buv. Rygos op. sol. Janis Niedra sultingu basu kartu ir siurprizas: pabaltiečių pobuviui jis padainavo latviškai, lietuviškai ir estiškai. Lietuviams labai patiko St. Šimkaus kompozicija „Išėjo tėvelis į girelę“. Lietuvų tautinių šokių grupė, p. M. Chainausko vadovaujama, gražiai pašoko kelis šokius.

Programai pasibaigus, gerai kapelai grojant gausinga publika linksminosi iki vėlyvos nakties. L. E-tas.

GRAŽUS ESTŲ PASIRODYMAS

„Neprikl. Lietuvoj“ jau buvo rašyta, kad Londono miesto sav-bės pramogų departamentas pakvietė pabaltiečius duoti Viktorijos parke viešuosius koncertus visuomenei. Pirmieji pasirodymą turėjo estai. Jie davė skoningai parinktos plokštelių muzikos ir keletą gražių savo tautinių šokių.

Rugpjūčio mėn. 10 d. pasirodymą turės latviai, o vėliau ir lietuviai.

L. E-tas.

HAMILTON

LAUKO TEATRAS HAMILTONE.

Šių metų pradžioje pradėtas statyti lauko teatras (Clappison Deive-in-Theatre) jau užbaigtas ir birželio mėn. 21 d. įvyko atidarymas.

Teatro savininkai yra seni lietuviai emigrantai pp. Kons-tancija ir Jonas Didžiokai-Dydzak.

Kam teko dirbti aukso kasyklose Vald'Ore Que., provincijoje, kiekvienas naujai atvykęs lietuvis pp. Didžiokų šeimoje buvo nuširdus svečias.

Nors ir labai užsiėmęs savo biznyje, bet bendruomenei bei pavieniam asmeniui savo patarimais ar pagalba pp. Didžiokai parodė didelį lietuvišką nuoširdumą.

Tenka pastebėti pp. Didžiokų didelius sugebėjimus biznyje, nes per 30-ties metų gyvenimą Kanadoj, pastatė jau ketvirtą kino teatrą.

Linkėtina pp. Didžiokams naujam biznyje gero pasisekimo. Tenka manyti, kad Hamiltono ir apylinkės motorizuoti lietuviai aplankys ir praleis jaukiai laiką pp. Didžiokų lauko teatre.

Teatras yra važiuojant iš Hamiltono 6-tu keliu Guelph 4-toj mylio dešinėje.

Teatras veikia kas dieną nuo 9 vv., išskyrus sekmadienius.

Vyt. Dargis.

nimo Kanadoj, pastatė jau ket-

PRAŠO PADĖTI.

Guli džiovininkų sanatorijoje vienu vienas lietuvis tarp vokiečių ir lenkų, širdingai prašo paaukoti rūbų, baltinių, batų ir tt. Sanatorijoje negalima visai. Jo adresas: Vytautas Jurčys, 8591 Lab. Serv. Co. 25th lab. Suprv. Co. A. P. O. 403 c. o. P. M. New York, N. Y., USA.

Ar Torontas svetingas miestas?

Šis gal keistokas, bet naujiesiems kanadiečiams visados idomus klausimas per ilgesnį laiką buvo smarkiai pajudintas Toronto dienraščių puslapiuose ir sukėlė daug reakcijų iš jų skaitytojų pusės. Tenka pripažinti, kad nežiūrint pasitaikančių nusivylimų, reikia tikėti kanadiečių svetingumu.

Nusivylusi mergina

Nešpėtna brunetė Ella Weber prieš dvejus metus atvyko iš Winnipeg į Torontą ir po trečiojo darbo ir gyvenamosios vietos pakeitimo viešai nusiskundė, kad per tą laiką ji nesutiko nė vieno draugiško žmogaus. Dėl to ji nutarė palikti miestą, kaip „visiškai praleimėta reikalą“. Vienas landus reporteris iš to padarė mažą dienos sensaciją: aprašė, kad niekas gatvė neatsako į jos šypseną (turbūt, nesutiko kokio slankinėjantį viengungio dypuko), jokia šeima per visą laiką neužkvietė jos arbatėlės ir bendrai torontiškieji juokiasi, kai sužino jos kilimo vietą: gir di, Winnipegas yra kažkur ten laukiniuose kaubojų vakaruose. Panelė Ella skambina pianinu ir taip pat daug giedoja bažnytinuose choruose, tačiau čia neįmanoma sudaryti nors ir tokį laisvalaikio pra-

leidimą. Taigi, mergina išvadins visus torontiškiejus beširdžiais, nutarė pasakyti miestui kvit ir pajieškoti jaukesnės vietos kur kitur.

Tačiau šiuo laiku gailestingoji sesuo Ella Weber yra jau kitos nuomonės: ji gavo iš įvairių Toronto šeimynų ir paskirų žmonių arbatėlės, pobūviam, teatrui, koncertui, giedojimui ir etc. pakvietimų, kad ir prie geriausių norų to negalima išpildyti per istisus metus, kasdien išnaudojant bent po vieną užprašymą.

Po to laikraštyje pasirodė p. negyrikos Torontui, kad kito tokio svetingo miesto, turbūt, nėra pasaulyje...

29 puslapių laiškas

Truputį blogiau pradžioje pagal aplinkybes išsivystė p. negyrikos Wesoloski padėtis, kuri supirkdama maistą, krautuvėje pražiopsojo savo piniginę su 57 doleriais. Iš desperacijos ipuolusios moters, neturinčios nei giminių, nei artimesnių pažįstamų, reikalą sužinojo viena kaimynė, kuri buvo tik sumani perduoti atsitikimą „Daily Star“ dienraščiui.

Tos pačios dienos pavakarejį nusiminusios moters kambari įėjo vienas darbininkas, kuris padėdamas 10 dol. ant stalo ir

išreiškęs užuojautą, greitai atnustebėjo, kai kelios moterys viena po kitos įnešė pilnus krepšius maisto produktų.

Pašalpos akcija išsijudino, kada už poros dienu paduotu adresu pradėjo plaukti laišukai su pinigėmis dovanomis ir jautriais paguodos žodžiais. Juose daugumoje buvo prijungti 1 ar 2 dolerių banknotai, o viename net visos 50 dol. čekis. Ponia Wesoloski greit atgavo šypseną ir savo vyrui į Koreją neužtruko parašyti net 29 puslapių laišką, kaip iš nelauktos nelaimės išėjo laimė: ji iš gerasirdžių žmonių gavo virš 300 dolerių ir pilną kam-pą maisto produktų...

Kelias atgal

Nevisiems emigrantams sekasi iš karto tvirtiau pastatyti koją naujame krašte ir dažnai sukelti įvairių galimų lūkesčių virsta aštriu nusivylimu, kaip įvyko anglui John Corby su šeima. Jis iš subombarduoto Londono atvyko į Kanadą pajieškoti laimės ir po pusantros metų praktikos atsidūrė prieš nelabai laukta realybę. Negalint žmonai dėl mažamečio vaiko pastoviau dirbti, pagrindinė Džono 47 dol. savaitinė alga vos užlopo šeimos biudžetą. Šeimynėlė prisiglaudė viename beismėje, už kurio kambarį ir virtuvę kanadiečiai lupa 80 dol. mėnesiui ir jokios kainų kontrolės nesibaido.

Ilgai svarstęs londonietis pasiryžo kartą tarti good-bye lobių šaliai — Kanadai. Tokioje situacijoje jo vienintelė svaitinė — surasti savo šeimynėlei nors kuklią nuosavą pastogę prie dabartinių kainų neįmano Jacques Hertel St., (kampas ma ir per 10 metų. Anglijoje, kur dar jaučiasi trūkumai po praūžusio karo, bet prie išlygin ryto iki vakaro, kitomis dienos tos socialinės tvarkos yra dau-

giau galimybių viltis ir tikėti. Šitokių keliautojų būty ir daugiau, bet bu vusiems Dievo paukšteliams nėra kur ir grįžti. Algirdas Pulkys.

PAJIEŠKOJIMAI

— Stepas Vilimavičius, paskutiniu laiku gyvenęs W. B. C. Hospital 8—C—1, Malton, Ont., Canada, ir Anita Žugaitė, gyvenusi 1665 St. Denis, Montreal, Que., Canada, prašomi skubiai atsilipti Annai Germanienei, 433 W. Gerfield Blvd., Chicago 21, Illinois, U. S. A.

— Pajieškomas Kazys Bieraitis, kilęs iš Kybartų; paskutinė gyvenimo vieta Kanadoje Cinnis. Kas ką nors apie jį žino, prašomas pranešti šiuo antraštu: Mr. M. Bieraitis, 14 A. Web St. Wellington, New Zealand, arba Mr. K. Balčiūnas 1547 Ducharm St., Montreal, P. E., Canada.

— Abramavičius Mykolas (jo adresas: 11 rue de la Tous saint, Strasbourg, France), gyvenęs Gross Hesepe DP sto-kloje Vokietijoje, jieško draugų ir pažįstamų Kanadoje, kuriuos prašo atsilipti jo adresu.

— I. Kazokaitytė, 3A. Chambord St., Bethnal Green, London E. 2, England, jieško Nijolės Jonauskytės, gim. 1925 m., atvyk. į Kanadą 1947 m.

PARDUODAMA

gerame stovyje 2 kepmui pečiukai ir spintelė, virtuvės plyta — krosnis, kūrenama gazu ir anglimis arba malkomis. Teirautis pas p. Bilevičių, 2267 Jacques Hertel St., (kampas ma ir per 10 metų. Anglijoje, kur dar jaučiasi trūkumai po praūžusio karo, bet prie išlygin ryto iki vakaro, kitomis dienos tos socialinės tvarkos yra dau-

mis — vakarais nuo 6 iki 8.

NELAIMĖJE NETEKSI VISKO,

bet

Alberto Norkeliūno

Agentūroje

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd

uz \$0.01 \$1.000.00

.01 per dieną apdraudžia Jūsų visą turtą iki \$ 1.000.

Sąžiningas patarnavimas visose draudimo srityse.

Agentūra atstovauja 8-as iš rimčiausių draudimo b-vių.

5637 Jeanne D'Arc Ave., Montreal 36, Que.

Telefonas: CL 2363

PRITYRĘS KVALIFIKUOTAS LIETUVIS LAIKRODININKAS

STINSON'S JEWELLERY

2186 DUNDAS ST. W. TORONTO

Taiso ir parduoda laikrodžius, žiedus ir visokias brangenybes. Garantuotas darbas, priimanamos kainos. Krautuvė atidaryta kasdien iki 8 vakandos vakaro.

MOKINKIMES ANGLISKAI

LESLIE MACKINTOSH

Anglų kalbos mokytojas tarptautiniame YMCA skyriuje Montrealyje

SESIŲ MĖNESIŲ KURSAI PRADENGUSIEMS

MOKINIAMS.

Siųskite penkis dolerius registracijai ir mokėkite tris dolerius mėnesiui.

Rašykite: Leslie Mackintosh Reg'd., P. O. Box 294, Westmount, Quebec.

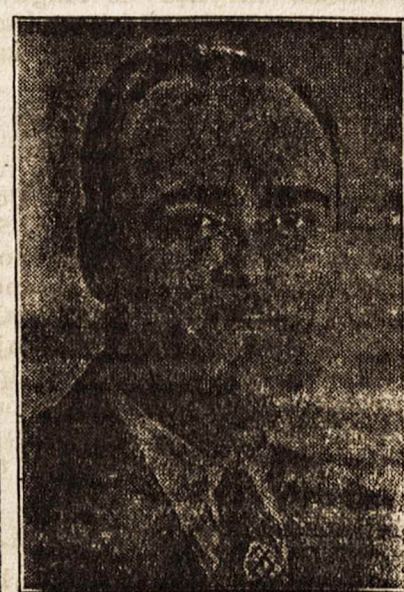
ŽURNALAI, naujaisi BELETRISTIKOS LEIDINIAI ir įvairių sričių MOKSLO KNYGOS vokiečių kalba tiesiog iš Vokietijos per lietuvišką importo ir persiuntimo firmą.

Reikalaukite mūsų kainoraščių!

A. PAULAITIS

Importe - Exporte.

Wangen - Allgau — Germany.

Jei norite pirkti ar parduoti namus Verdune, kreipkitės pas lietuvių draugą.

C.E. DUPRAS
SERVICE REALTIES

4336 VERDUN Ave., VERDUN

Tel. YO 0529

APLANKYKITE NAUJĄ LIETUVIŠKĄ KRAUTUVĘ

(Bellwoods Dry Good Store)

921 DUNDAS STR. W. (šalia lietuvių bažnyčios)

GEROS PREKĖS PIGIOS KAINOS.

Didelis pasirinkimas vyrų, moterų ir vaikų apatinių ir viršutinių baltinių, kojinių ir kitų aprangos reikmenų, taip pat gražių ir pigių mo terišių suknelių.

Pasiryzę lietuviškai visuomenei patarnauti.

Sav. J. JURKAITIS ir P. LELIS.

EXPERT CLEANING & DYEING SERVICE FOR CLOTHES AND HOUSE FURNISHINGS OF ALL DESCRIPTIONS. MINOR REPAIRS. RUGS AND CHESTERFIELDS CLEANED. CITY-WIDE PICK-UP AND DELIVERY. FUR AND GARMENT STORAGE.

2832 ALLARD TR. 1135

MONTREALIS 2836 Allard

Tr. 1135

Mes valome ir dažome įvairius, kaip vyriškus taip moteriškus drabužius. Taip pat išvalome apsius tus nuo lietaus uždedami jiems „Drex“, kad neperleisų vandens ir duotu gražesnę išvaizdą.

Taipgi valome visokiausios rūšies karpetus ir fotelius (Chesterfields), gar dinus lengvus ir sunkius. Sutaisome rūbus (iširimus), išiuame sagas ir pan. Kiekvieną orderį pa imame iš namų ir pristatome į namus.

Už mūsų atliktą darbą garantuojame.

Dėl informacijų prašome telefonuoti: TR 1135, galima šaukti lietuviškai.

Lietuviai savininkai:

J. Matulaitis,

J. Kriaučiūnas,

A. Majauskas.

DOMINION AGENCIES BUREAU

16 Woolworth Bldg.,

PORT ARTHUR, Ont., CANADA

Kas yra suinteresuotas atgabenimu giminių ar pažįstamų į Kanadą, prašau kreiptis į mūsų įstaigą, kuri jau ilgą laiką, kaip tvarko IMIGRACIJOS reikalus. Taip pat įvairių dokumentų reikalus: pasus ar pilietybės dokumentus ir laivams bilietus į įvairias pasaulio šalis.

AUKŠTA KOKYBĖ-ŽEMA KAINA

Siuntiniai į Vakarų ir Rytų Vokietiją, Lenkiją ir kitus Europos kraštus, išskyrus SSRS PER US PARCEL POST.

Užsakymuose prašoma rašyti aiškiai siuntėjo ir gavėjo vardą, pavardę, adresą, pakieto numerį ir jo kainą.

Kaina U. S. dol.

5 sv. mlt. p.kavos	Nr. 14 \$ 6.75	5 sv. m. p. kavos	Nr. 18 \$ 9.80
2 sv. m. p. kavos		5 sv. g. k. taukų	
1/2 sv. kakao	Nr. 15	2 sv. šokolado	
1/2 sv. šokolado		5 sv. m. p. kavos	Nr. 19
1/4 sv. arbatos	\$ 5.20	10 sv. cukraus	\$ 9.50
11 oz. kompoto		12 plyt. bulijono	
4 sv. m. p. kavos		3 sv. g. k. taukų	
1 sv. kakao	Nr. 16	(skardinėje)	
1 sv. šokolado		2 sv. m. p. kavos	Nr. 20
1/2 sv. arbatos	\$ 8.90	1 sv. Aliaskos	\$ 7.15
22 oz. kompoto		Salmon	
2 sv. m. p. kavos		1/2 sv. kakao	
1 sv. ryžių	Nr. 17	1/4 sv. arbatos	
4 oz. Salmon		2 sv. m. p. kavos	Nr. 21
4 oz. Tuna		1 „Qua. alyvos	\$ 6.00
6 oz. liežuvio	\$ 6.50	1 sv. saldinių	
1 1/2 oz. j. pipirų		1/2 sv. kakao	
4 oz. kokoso		1/4 arbatos	
3/4 oz. kardamono		12 sv. gr. k. taukų	Nr. 22 \$ 6.00
1 1/2 oz. cinamono		Individualūs paketai	
1 oz. majorano		ruošiami susitarus.	
1 3/4 oz. paprikos		Kava į visus paketus de-	

Pinigai: 100 DM \$ 21.50 į Vakarų Vokietiją. Dėl kitų kraštų prašome atsiklausi kurso.

HONEST AID, REG'D. 456 W. 63rd Street,
CHICAGO 21, ILL. USA.

Rugpj. 12 d., sekmadieni, visi piknikan !

PLAČIAU APIE PIKNIKĄ PRASOMA ŽIŪRETI MONTREALIO KRONIKOJE

SIO SEKMADIENIO PIKNIKAS.

Visi lietuviai ir KLCT Montrealio skyriaus pknika, kur bus didžiausios staigmenos, turtin-ga loterija ir vertingi laimėji-mais prizai.

Daugelis Montrealio miesto dalių organizuojasi savo sta-lus, moterys ruošia kepa, vy-rai šaltus rikiuoja, — todėl ne atsilikite ir kitos miesto dalys. ir kartą pasijuskite, kaip Lie-tuvoje. Visi i pikniką!

KLK - LOK'Ų POSEDIS. paskirtas šį penktadienį rug-pjūčio 10 dieną 8 val. vakaro „NL“ redakcijoje. Prezid.

NAUJAS MONTREALIO ALOK'Ų PREZIDIUMAS

Rugpjūčio 5 d. Montrealio ALOK'Ų prezidiumas pasiskirs tē pareigomis: pirm. — K. To-liušis (KLS), vicep. — J. Na-vikėnas (Kur. - Sav.), sekr. — J. Juodviršienė (TS), izd. — A. Sungailienė (KMD), sura-šymo vadovas — J. Pakulis (L AS), parengimų komisiija — Dr. Lukoševičienė (Skautų) ir Dr. H. Nagys (Akad. Samb.).

NELAIMĖS IR SUSIRGIMAI

Viktorijos ligininėje op. sol. E. Kardelienei rugpjūčio 6 die-ną padaryta operacija. Ligo-ninėje jai teks išbūti, jeigu nor maliai sveiks, apie 10 — 12 dienu. I Viktoriją paguldytas p. Rudžanskas, kuriam bus da-roma kojos operacija.

Visuomenininkas p. S. Kęs-gaila po kojos venų operacijos, jau sugrįžo i namus ir sveiks-ta, bet dirbti dar kurį laiką ne galės. P. Augustinas Kalvai-tis serga savo namuose, Kent Ave.

Paskutiniu metu gauta ži-nia, kad KLD Teatro aktorių p. Barauską ištiko nelaimė: be dirbant jam fabrike, i akį pa-teko metalo skeveldros, kurios, spėjama, bus sužalojusios akį, dėl reikalinga operacijos. Vis dėlto tikėsimės, kad mūsų mielam aktoriui nelaimė nebus didelė, kad jis greit pasveiks ir dėl to neteks atidėti „Bubu-lio ir Dundulio“ premjeros, ku-rioje jam tenka labai svarbi ro-lė.

LIETUVIŲ AKADEMINIO

Sambūrio sus-mas įvyks šį sekmadienį, rugpjūčio 12 d. Iš-vykstame visai dienai i Dorion iš Windsor st., kur renkamės 9.30. Išskylai numatyta graži-sala, kur galima maudytis ir pasiirstyti laiveliais.

Lietuvių Akademinis Sam-būris numato daryti ekskursi-ją i Toronto ir Niagaros kriok-lį pirmąjį rugsėjo mėn. savait-galį — per Labour Day, kur-ta pačia proga sutiksime iš Chicagos atvykstančius skau-

GERA PROGA.

Puikūs BUICK 47 skubiai par-duodamas geromis sąlygomis. Tel.: VI 7634.

JIESKAU

lietuvų šeimos, kuri sutiktų au-ginti 4½ metų mergaitę (ne-tekusią motinos). Atlygini-mas pagal susitarimą. Skambinti 6—7 v. v. HA 3805 4815 St. Urbain St., Montreal.

IŠNUOMOJAMAS 4 kambarių butas. 359 — 8 Ave Ville Lasalle, TR 6586.

IŠNUOMOJAMAS dvigubinis kambarys su balko-nu dviem viengungiam arba šeimai su kūdikiu. Galima nau-dotis virtuve: 4643 Clark St., Montreal. Teirautis telefonu: MA 1720.

IŠNUOMOJAMAS kambarys 3767 Hochelaga, ne-toli Pinep bulvar. su teise nau-dotis virtuve, mergaitė ar vy-rui. Tel.: TU 8063.

tus ir studentus. Apie regis-travimąsi ir kainą bus plačiau sekančiame numery. V-ba.

KLCT RŪPINASI I ŠVEDI-JĄ PABEGUSIAIS LIETU-VIAIS.

Kaip žinoma, pabėgusieji i Švediją 3 lietuviai yra reikalin-gi skubios pagalbos. Jie greit turi apieisti tą kraštą. Todėl KLCT susirūpino ir daro žy-gių tuos drausolius perkelti i Kanadą. Tam tikslui padaryti atitinkamose įstaigose žygiai ir numatomas sudaryti Trijų Fondas, kad galima būtų ap-mokėti jų kelionę ir kitas būti-nas išlaidas.

IŠ ANGLIJOS ATVYKO 18 LIETUVIŲ

Rugp. 2 d. iš Southhampto-no Montrealin laivu atplaukė 18 lietuvių, kurių tarpe: Kapočius Viktoras, Lesevičius Pranas, Protasevičiūtė Petrė, Puidokas su žmona ir kt.

PASKUTINIS POPIETINIS MONTREALIEČIŲ

praėjusį sekmadienį buvo ne-tikėtai gausus ir gražus. Ypač kur buvo svečių iš kitų Kana-dos vietų ir net iš JAV. Dae-giausia praėjusį sekmadienį atsilankė tautiečių iš Toronto. Tai atostogaudami, tai kitomis progomis jie viešėjo Montre-aly ir atsilankė montrealiečių piknike.

Svečiai iš Toronto: kun. J. Gureckas, atvykęs su p. Jonu Petručiu, pp. Žibutę ir Antanu Masačiais, viešėjusiais pas pp. Paunksnius, o kun. Gureckas pas brolių; pp. Jonė ir Alfonsas Budriūnai, viešėję pas p. Cer-nyšovą; p. Jurėnas, atvykęs i Bačiulio laidotuves; pp. Patuš-ka ir Pėteraitis, viešėję pas p. Kriškiokaičius; pp. Juo-zas Zinkevičius, Jonas Vasi-liauskas ir Juozas Ališauskas, viešėję pas p. Piečaitį.

Svečiai iš Hamiltono: pp. Jo-nas Jokubaitis su žmona ir duk-rele ir Jonas Rastauskas, vie-šėjusieji pas p. Jokubaitienę; pp. Bungertas, Grajauskas ir Žauka, apsilankę atostogauda mi.

Svečiai — iš Wellando p. Žukauskas ir iš St. Catharines p. Šajauka.

Net iš tolimojo Vancouverio atsilankė p. Antanas Kensta-vičius, kuris, plačiai išgarsėjęs Montrealio spaudos baliams, šių metų spaudos baliaus lote-rijai, kad gražiau paremtų „Ne priklausomą Lietuvą“, atvežė brangų kabinetinį foto apara-tą su štatyvu ir prietaisais. viešai pareiškta padėka.

Iš Kirkland Lake atsilankė p. Bernotas, kuris gražiai pa-

IŠNUOMOJAMAS

kambarys Verdune su teise naudotis vitruve. Teirautis po 6 val. vakaro: 1269 Osborne Ave., Verdun.

IŠNUOMOJAMAS

dvigubinis kambarys su virtu-ve Verdune, prie liet. bažny-čios. Tel. — Tel.—York 1270.

Darbo pasiūlymai.

REIKALINGA namų ruošai moteris ar mergaitė, geruose namuose, 2 vaikai (6 ir 7 me-tų). Turi būti švari ir mylėti vaikus. Teirautis: Mrs. G. St. Pierre, tel. EL 2066

Išvažiavimo dėliai, nebrangiai

PARDUODAMAS NAMAS su laisvu butu apsigyvenimui. 6917 Mazarin St., Ville Emard, Montreal.

IŠNUOMOJAMAS KAMBARYS

dviem mergaitėm arba dviem vyram: Ville Lasalle, 8 Ave, 180 nr. Telefonas TR 6752.

SKAUČIŲ IR PAUKŠTYČIŲ SAVAITĖS STOVYKLA RAŠO SKTN. J. BULOTA.

Montrealio ir apylinkės vis-os be išimties mergaitės (skau-tės ar neskautes) kviečiamos užsirašyti ir vykkti i pirmą lie-tuvių skaučių ruošiamą stovykl-ą (žiūrėk dviejų paskutinių „NL“ nr. skelbimus).

Stovykla įvyks gražiam prie St. Emile de Montcalm parke, Kanados katalikių (prancūzų) skaučių nuosavybėje, kur jos tuo pačiu metu irgi stovyk-laus bei jau stovyklauja.

Mūsų mergytėms telieka pa-sinaudoti puikia ir tikra pro-ga susipažinti su skautybe, pa-gyventi gryname ore ir gamto-jė, atsigausti siela ir kūnu pri-žiūrint malonioms vyr. skau-tėms, vadovaujant sesei sktn. tuntininkei ir vadeivei Ir. Lu-koševičienei.

Kanadietėms skautėms mes skautės ir mūsų tėveliai tegai-lime tik dėkoti už visą medžia-ginę (parkas, palapinės, na-mai, virtuvės ir tt) ir moralinę mūsų umergytėms paramą bei pasidžiaugti mūsų mergaičių tunto pajėgumu užmokant kiek vienai mergaitėi kelionę ir ki-tas smulkias išlaidas, taip, kad joms teteks damokėti 6 dol. už 7 dienų joms teikiama skaniau-si (stovyklose visuomet opeti-tas puikiausias) maistą.

Gaila, kad dėl vietos stokos neįmanoma plačiau paaiškin-ti mūsų tėveliams apie stovyk-los reikšmę vaikams ir jauni-mui, bet tai tėveliai patys pa-tirs iš savo mergaičių lūpų, kai jos grįš iš stovyklos.

Nei naujos suknėlės ar ba-tukai, nei kina ir auto prome-nados bei atostoginiai šeim-yniški povakariai, nei kitas kas neatstos nei lašelio to, ką jau-na siela patiria, išmoksta, per-gyvena ir kūniškai atsiagauna organizuotose skautų stovyk-lose su neginčijamai gražiais dabarties ir ateities tikslais.

Dažnai ištyžusi, betiksliai su kitais tokiais vaikais besiblaš-kanči ir jau daug ką nuo tėvų beslepianči mergaitė, patėkusi i skaučių eiles ir išvydus stovyklą, pasijunta lyg klampy-nėje atradus takelį, kuris ją pa-dės išvesti iš to negailestingo

muzikavo, ypač, kad p. In-tas ir p. K. Lukas atgabeno daugybę naujausių plokštelių. „NL“ bičiuliui p. Kenstavičiui P. K. Lukas gi atvežė dar iš Lietuvos plokštelių, įgrotų Hofmeklerio orkestro ir įdai-

nuotų Šabaniausko, Pupų dės-dės ir Razaliutės. Didelė staigmena piknike pa-sirodė svetys iš Amerkos, tau-tietis Povilas Kepalas, JAV ka-rys lakūnas, kuris 6 mėn. kovo jo Korejos fronte su komunis-tais agresoriais. Jis pasakojo daug įdomaus apie Koreją ir kovas. Atskridęs su reikalais i Montrealį, visą popietį jis sve-čiavosi „NL“ piknike. Jis ti-kisi nuskristi i Lietuvon ir ap-lankyti savo artimuosius. Iš Bostono lankėsi p. Adomavi-čienė su sūnumi Viktoru, vie-šėję pas pp. Bunius.

Buvo pasveikintas piknike at-silankęs naujas montrealietis p. Kapočius Viktoras, prieš tris dienas atvykęs iš Anglijos. Montrealy jis tikisi susirasti darbo savo specialybėje, kaip fotografas - cinkografas.

Darbo buvo pasiūlyta asme-niui, kuris norėtų mėnesį laiko padirbėti daržininkystėje, nuo rugpj. 10 — 13 dienos Bourcherville (skambinti, 583 Boucherville, lietuviškai po 6 val. vakaro), ir buvo praneš-ta, kad nuo rugpj. 13 d. Ca-nada ir pradeda priimti naujus darbininkus (4.000). Taipgi buvo siūlyta prosytojui dar-bas. Buvo butų pasiūlymų ir kt. Piknikas pasibaigė jau su-temus.

LIETUVIAMS SPECIA-LI NUOLAIDA.

3 East Notre Dame St., Telefonas MA 1006.

MIRUSIEJI MONTREALY

Sugrįžęs iš Povilo Gudo lai-dotuvių nuo širdies smūgio mi-rė žinomųjų Montrealio visuo

KANADOS LIETUVIŲ TARYBOS SKYRIAUS VISUOTINIS SUSIRINKIMAS

Prieš dvejus metus, sėkmin reikalui. Aukas siųsti Kostui gai atgaivinęs savo veiklą Ta-rybos skyrius, š. m. rugpjūčio mėn. 11 d. šeštadienį 7 val. va-karo United Church patalpose (Bathurst - Lennox g-vių kam-pas) šaukia visuotinį susirin-kimą.

Toronto Sporto Klubas „Vytis“.

SUZEISTAS ATSAKINGO-SE PAREIGOSE. St. Michael's ligininėje, 440 kambaryje teko aplankyti specialios gailėstingosios se-sers priežiūroje besigydančių lietuvių inžinierių p. St. S-kų. Jis buvo sunkiai sužeistas ei-damas atsakingas pareigas kaip lauko inžinierius su On-tario Hydro-elektros komisija. Commisioners gatvėje yra sta-tomi aukštos įtampos elektros bokštai, kurie jungs garo elekt-ros jėgainę su transformatoriumi. Inž. S. uždavinys buvo pri-žiūrėti tos statybos vykdymą. Geležinių stulpų kėlimo maši-nai sugebus, sunkūs geležiniai lynai staiga nukrito iš didelio aukščio, nutraukė elektros lai-dus ir prislėgė tuo metu po jais besidarbuojančių mūsų tautie-ti. Policija ir ugniagesiai, pašauk-ti i nelaimės vietą, turėjo var-toti kirvius ir laužtuvus, kol galėjo prieiti prie sąmonės ne-tekusio sužeistojo.

Susirinkimo programoje įtraukti bendruomenės kūrimo klausimai ir taip pat skyriaus veiklos pranešimai ir svarsty-mai.

Susirinkiman kviečiama lie-tuviškoji visuomenė, kuri su-pranta ir aktyviai paremia su-patens apimties organizacinio darbo rimtį.

PADĖKIME p. P. VAITO NIUI IŠKOVOTI SACHMA TŲ MEISTERIO VARDĄ.

Rugpjūčio 24 d. — rugsėjo 1 d. Vancouver'y B. C. įvyks-ta Kanados šachmatų pirmeny Kanados lietuvių visuomenei bės. I šias pirmenybes visai yra būtina pasiūsti Lietuvos ir dabartinį Ontario šachmatų meisterį p. Povilą Vaitonį.

Toronto sporto klubas „Vy-tis“ yra pasiryžęs tą akciją pra-vesti, tikėdamas Kanados lie-tuvių visuomenės bei organi-zacijų materialinės paramos, kuri yra neįmanoma padengti vienam asmeniui bei organiza-cijai. Kelionė ir įvairios pirm-enybių registracijos ir etc. išlaidos siekia 400,— dol. Vi-sos lietuvių kolonijos yra kvie-čiamos prisidėti mūsų tautos vardo iškėlimui skirti asmeni-nes bei organizacijų aukas tam

NEPRALEISKIT POBŪVIO, kuris įvyks rugp. 11 d., šešt., 8 val. vak. ukrainiečių salėje, College St. 297. Gros „Aidas“. Stiprus gėrimai bufete. Dvariono paminklo kom.

JONAS J. JUŠKAITIS

TEISINĖS - KALBINĖS PAGALBOS BIURAS

907 Dundas St. W., Toronto, Ont., Canada, Tel. PL 4880

Imigracijos (darbo, buto garantijų sudarymas), nuosa-vybės perleidimo, paskolų parūpinimo, palikimų, pi-lietybės ir kiti reikalai. — Atstovavimas teismuose ir įstaigose. — Dokumentų patvirtinti vertimai ir nuora-šai. — Visokeriopos informacijos. — Gynimas lietuvių interesų Kanadoje ir kitose valstybėse atliekamas pri-tyrusių teisininkų ir kalbininkų, studijavusių Amerikos ir Europos universitetuose.

JONAS J. JUŠKAITIS

TEISINĖS - KALBINĖS PAGALBOS BIURAS

907 Dundas St. W., Toronto, Ont., Canada, Tel. PL 4880

menės veikėjų verduniečių pp. Petronių giminaitis Pranas Ba-vyksta praleisti atostogų lai-čiulis, Verduno Ave turėjęs res-toraną.

Pranas Bačiulis yra gimęs 1900 m. rugp. 10 d. Juodžių km., Simno valsč., Panevėžio ap., Kanadon atvykęs 1926 m. liepos 15 d. Pirmojo Pasauli-nio lietuvių kongreso metu 1938 m. lankėsi Lietuvoje ir iš-buvo apie metus.

Velionis buvo nevedęs ir gyveno laikydamas restoraną. Miręs buvo pašarvotas Wilso-no laidotuvių įstaigoje, iš kur per Aušros Vartų bažnyčią praėjusį pirmadienį, rugpj. 6 d., palaidotas Montrealio ka-puose. Paskutinį religinį pa-tarnavimą atliko parapijos kle-bonas kun. J. Kubilius su kun. A. Vilkaičiu ir kun. Kulbiu. I kapus palydėjo daugybė auto-mobilių. Ant kapo padėta daug vainikų, gėlių.

Šiomis dienomis yra mirę dar du montrealiečiai: DLK Vytauto klubo Pašalpinės na-rys Juozas Skyrius ir Juozas Kirys, iš Montreal North.

LANKĖSI „NL“ READKCIJOJE

Vasarą vis daugiau žmonių lankosi Montrealy, kuris yra didžiausias ir gražiausias Kana-

dos miestas. Daugelis čia at-vyksta praleisti atostogų lai-čiulis, Verduno Ave turėjęs res-toraną.

Atvykę i Montrealį, dauge-lis atsilanko ir „NL“ redakci-joje. Praėjusią savaitę redak-cijoje lankėsi iš Čikagos kun. A. Trakis ir, kaip naujas Ame-rikos gyventojas, atvykęs vos prieš 2 mėn., užsiprenumeravo „Nepr. Lietuvą“. Be to, lan-kėsi „NL“ bendradarbiai — iš Wellando p. Žukauskas ir iš St. Carharines p. Šajauka. P. Šajauka prisipirko knygų.

PERSIKĖLĖ P. LADYGOS STUDIJĄ

Studija ARTIS persikėlė i Notre Dame St., 3 nr., visai prie Place d'Arme. Žiūrėk skelbimą.

VEDYBINIS SKELBIMAS. Noriu susirasti gyvenimo draugę — moterį nuo 36 iki 46 metų amžiaus.

Mano adresas: P. Pigaga, 145 Cornegie St. Ingersoll, Ont. Canada.

VEDYBINIS SKELBIMAS. Aš esu 53 m. amžiaus. Norė-čiau susirast draugę apie 40 m., kuri gali būti mergina ar naš-lė, kad ir su maža šeima.